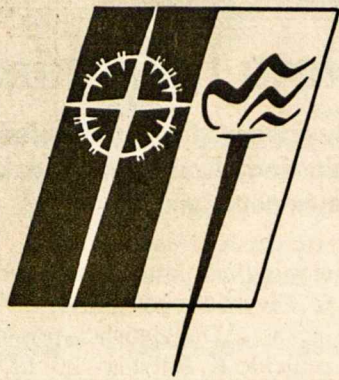

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (2467) 1997 BIRŽELIS-JUNE 10

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Ištrekime, kas svetima

Kristaus Išganytojo cerkvė Maskvoje, Rusijos simbolis, statyta daugiau kaip 40 metų carų valdymo laikais, 1931 metais gruodžio 5 d. buvo iškilmingai išsprog-dinta, norint pasauliui parodyti, kad prasideda nauja era.

STALINAS jau buvo įsitvirtinęs. Jo sutelkta ir vis telkiama neapmokama darbo jėga, tuometinių užsieniečių požiūriu, darė stebuklus. Kad vien tik Kolymos kasyklose žuvo šeši šimtai tūkstančių vergų, niekas nežinojo. To niekas ir neskaiciavo. Svarbu buvo, kad katorgų darbai – Stalino ekonomikos variklis. Į šią sistemą, žmogų iš esmės paniekinančią, nuo “Stalino saulės” parvežimo dienos pateko ir mūsų tauta. Prieš pasitarimą, nors ir savąją, visu pataikūnišku įnirtumu atsigrėžė Paleckis, Gedvilas, Sniečkus, Guzevičius ir visi kiti tuometiniai komunistiniai karjeristai ir ponai. Jų pamiršti nevalia, nes jie atsakingi už tautžudystę ir trėmimus. Jų ciniški aiškinimai, kad dirbdami okupantui gelbėjo tautą, istorikų neįtikins. Kolaboravimas niekada nėra buvęs nuopelnas. Taipgi jų įpėdiniai vėlesniais laikais, kai ne daug kas tikėjo, kad Lietuva bus vėl laisva, įsakę naikinti laisvės kovotojus, sudarinėję tremtinių sąrašus, grobė svetimą turtą, ardė šeimas, naudojosi okupanto sudarytomis privilegijomis, – turi susilaukti užsitarauto atpildo, kad tautos istorijoje nepasiliktų uždengtų ir nepasakytų dalykų.

KLADINGA būtų teisingumo vykdymą vadinti koku kitu vardu arba tyčia šviesinti tamsią praeitį, nusikaltėlius rikiuoti kita tvarka ar eile negu jie anuomet stovėjo. Tiesa, brolis užmušęs brolių gali ir labai gailėtis. Žmogžudys gali pasikeisti, tapti visai kitu žmogumi, bet jis negali išvengti baumės už padarytą nusikaltimą, kai kiekvienas lygiomis atsakingas prieš teisėtvarkos įstatymus. Birželio 14-toji ir kitos tokių trėmimų dienos bei naktys, kai jas kasmet minime, turėtų vis priminti, kad organizuotas savųjų išdavimas mirčiai ir nežinia yra tautos kūne niekada negyjanči žaizda, kuri būsimoms kartoms nenustos nagais: nebendraud su tėvynės okupantais. Šalia liūdesio ir vilties šitas išpėjimas turėtų lydyti kiekvieną tų šturpiųjų dienų prisiminimą, šlietis prie ant geležinkelio dedamų gėlių ir žvakučių, atsiskleisti tarp eilučių istorijos vadovėliuose. Nes kai plėšrus ir godus priešas kenkia tėvynei, nėra taip baisu. Daug baisiau, kai kenkia saveji. Stalinizmo laikais įsisiūbavęs nomenklatūrinis karjerizmas – naikink kitą, kad tau būtų geriau – nenurimsta dar nė šiandien. Trintis, grobstymai ir iškili savimeilė savo aštriais nagais dar nenustoję draskiusi visuomenės, kuri pakilo naujam laisvam gyvenimui. Tikrai laisvas žmogus nemėgsta šnairavimo ir nepasitikėjimo. Jis yra atviras ir iš kitų laukia atvirumo. Ta linkme reikėtų sukurti, kad galutinai išsivadavume iš sovietizacijos, smigusios ir tautos sąmonėn. Dabar laisvųjų žmonių eilė – ištrekime iš savo šalies viską, kas atneša ir žalingai svetima. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Valdžioje liberalų dauguma

Kanados federacinius rinkimus laimėjo ministerio pirmininko Jean Chretien liberalų partija. Jis paskelbė rinkimus, norėdamas užsitikrinti daugumą dar vienai kadencijai, tačiau gavo mažiau balsų negu tikėjosi. Oficialioji opozicija, vietoje “Bloc Quebecois” bus “Reform” partija, laimėjusi 60 vietų parlamente, bet ne vienas partijos atstovų neišrinktas Ontario provincijoje ir rytuose. Konservatorių ir NDP (Naujųjų demokratų partijos) pozicijos parlamente sustiprėjo.

Liberalų vietų sumažėjimas gali reikšti, kad netrukus bus ieškoma kito partijos vadovo. Jean Chretien rinkiminiame vajuje stipriau nepasirodė, ir manoma, jog jį gali pakeisti finansų ministras Paul Martin. Taip pat krito populiarumas ir Reformų partijos vadovo Preston Manning, kuris pasižymėjo valstybės skaldymo politika.

Dėl rinkimų rezultatų Kanados doleris buvo pakilęs iki 72.85 cento, bet rinkoje gali įvykti smarkių pokyčių. Rinkimuose balsavo tik du trečdaliai balsavimo teisę turinčių kanadiečių – dažniausiai balsuoja 75%.

Kvebeko premjeras Lucien Bouchard pareiškė, kad šie buvo paskutinieji federaciniai rinkimai, kuriuose Kvebekas dalyvavo. Reformų partijai laimėjus oficialiosios opozicijos vietą, jos nusistatymas bus neleistis valdžiai pažadėti ką nors Kvebekui, ko nebūtų įmanoma išpildyti. Tuo suprantama, kad teikimas atskiros visuomenės (distinct society) statuso yra neįvykdomas. L. Bouchard teigimu, liberalų partija taipgi yra nusistatčiusi prieš Kvebeką. Kanadiečiai savo balsavimu atstūmė Kvebeką ir jos istorinę svarbą, kaip vieną iš dviejų tautų, sukurusių Kanadą.

Kanados čia buvusiai šiais federaciniais rinkimais nesidomėjo daugiausia, negu ankstyvesniais. Apskritai, politinė veikla iš 300,000 indėnų, gyvenančių 2,400 rezervatuose, dauguma nesidomi. Kai kurie net neįsileidžia valdžios surašinėtojų. Kanados indėnams pilnos balsavimo teisės buvo duotos tik 1960 metais priėmus Pilietybės įstatymą.

Indėnų nepasitikėjimas politikais yra istoriškai pagrįstas – sulaužyti pažadai jiems ne naujiena. Prieš šešis mėnesius “Royal Commission on Aboriginal Peoples” išleido šešių tomų pranešimą, kuriame sukaupiti 440 siūlymai. Ministras pirmininkas nėra nė vieno parėmęs ir net atsisakė aptarti pranešimą su “First Nations” indėnų taryba. Rinkiminiame vajuje visi partijų vadovai atsisakė dalyvauti Otavoje surengtame pokalbyje čia buvusių klausimais.

Prince Edward Island (PEI) ir New Brunswick provincijas jungia 12.9 km. tiltas, “Confederation Bridge”, atidarytas gegužės 30 d. Užtruko 4 m. jį pastatyti, kainavo \$1 bln. Statyboje dirbo kasmet apie 1000 (Nukelta į 8 psl.)

Teisingai miunchenikiškas dienraštis rašė, kad šiuo metu Rusija yra silpna, ji negalinti kovoti, neturėdama tvirtu ekonominiu pagrindu. Gegužės 19 d. Vokietijos televizijos antras kanalas parodė Rusijos karininkų verkiančias žmonas, sakančias: “Mes neturime ko valgyti, vaikai badauja, jau trys mėnesiai nemokėtos algos vyrams”. Nu-filmavo vokiečiai ir karius karėivinėse: jie taip pat skundžiasi nevalge dvi dienas.

Dienraštis toliau rašė: reikia atsiminti, kad kraštas yra sudarytas iš vienuolikos laiko zonų, kad Rusijoje sunkiai įgyvendinama demokratija. Prisiminus

1990 m. lietuvių ekspedicija Kazachijos respublikoje, Vid. Azijoje, pastatė 12 metrų kryžių Kengyros lagerių kalinams atminti, kurie žuvo 1954 metų sukilimo metu. Jų tarpe – daug lietuvių Nuotr. H. Paulausko

Vakariečiams slenkant į rytus

Pasirašius ŠAS valstybių sutartį su Rusija, vokiečių žiniasklaida plačiai apie ją kalbėjo bei rašė, neužmiršdama ir Baltijos valstybių, kurių būklė didžiųjų žaidime tebėra neiški

KAZYS BARONAS, Vokietija

ŠAS plėtra į rytus bei pasirašymas sutarties su Rusija rado platų atgarsį Vokietijos žiniasklaidoje. Pilnai suprantama, nes nustūmus vakarinę sieną iki pat Rusijos ribų, ši sutartis palietė ir vokiečius. Mat Rytų Vokietijoje rasti kariniai planai parodė, kad Sov. Sąjunga buvo įrengusi Lenkijoje karinius orauosčius, kuriuose lėktuvai buvo paruošti Vokietijos, D. Britanijos, Prancūzijos ir kt. ŠAS narių miestų bombardavimui. Be to, sovietiniai šarvuočiai būtų galėję perkirsti prie Fuldos miesto siaurą ruožą ir padalinti Vokietiją į dvi dalis. Antrą kylį būtų galėję įvaryti šiaurėje prie Hamburgo, atskirti Daniją ir tokiu būdu 12 valandų laikotarpį pasiekti Prancūziją, Olandiją, Belgiją.

Baltijos valstybės

Šiandieną ši baimė atkrito. Tad ir spauda su “good bye senoji ŠAS” pavadintais vedamaisiais, džiaugiasi ateities gyvenimu, tačiau kartu primena, kad Čekija ir Vengrija nėra Rusijos kaimynės, o tik Lenkija, kuri buvo vokiečių ir rusų grobis.

Beje, spauda priminė ir Baltijos valstybes. Štai bulvarinis “Bild” (jo tiražas 2,5 mlj. egz.) savo komentare rašė: “O kaip su Baltijos valstybėmis?” Deja nedavė į šį klausimą atsakymo. Panašiai pasisakė ir Bavarijos sostinės “Sueddeutsche Zeitung” gegužės 16 d. Jis rašė: “Tos valstybės, kurioms Rusija yra kaip kokia slėganti juosta, turi likti už durų. Tai Estija, Latvija, Lietuva, Ukraina ir antroje eilėje Rumunija su Bulgarija. Palaptingas susitarimas? Rumunijos spauda į tai atsakė (ištraukos vokiečių spaudoje): jų paslaptis (ŠAS ir Rusijos sutartį) mes patirsime vėliau ant savo kailio”. Taigi, vėl Europoje atsiranda pirmos ir antros klases valstybės.

Nusikurdusi Rusija

Teisingai miunchenikiškas dienraštis rašė, kad šiuo metu Rusija yra silpna, ji negalinti kovoti, neturėdama tvirtu ekonominiu pagrindu. Gegužės 19 d. Vokietijos televizijos antras kanalas parodė Rusijos karininkų verkiančias žmonas, sakančias: “Mes neturime ko valgyti, vaikai badauja, jau trys mėnesiai nemokėtos algos vyrams”. Nu-filmavo vokiečiai ir karius karėivinėse: jie taip pat skundžiasi nevalge dvi dienas.

Dienraštis toliau rašė: reikia atsiminti, kad kraštas yra sudarytas iš vienuolikos laiko zonų, kad Rusijoje sunkiai įgyvendinama demokratija. Prisiminus

baltuosius ir raudonuosius carus, šalia Napoleono, Vilhelmo ir Adolfo, grįžta mintis, kad Rusija yra Europos pavojus. Todėl esą reikia suprasti ir priimti ŠAS norą – nestatyti apsaugos pylimų prie baltiečių ir ukrainiečių sienų.

Samprotavimai

Nesąmonė prašyti rusų leidimo apsaugai tų valstybių, kurioms ta apsauga mažiausiai reikalinga. Beje, jeigu ŠAS kalba apie demokratiją Baltijos valstybėse ir Ukrainoje, tai ji turi prie savęs jas priartinti bei kantriai paruošti rusus, kaip elgtis su naujais ŠAS nariais. Rumunija yra stipriai remiama Prancūzijos, Slovėnija – svarbi strateginė valstybė, remiama Italijos. Tuo tarpu Frankfurto dienraštis pažymėjo, kad šiuo metu jokių vilčių neturi Estija, Latvija, Lietuva, taip pat Slovėnija, Bulgarija, Albanija, Makedonija, tačiau “įdomios” esančios Kroatijos ir Bosnijos valstybės dėl taikos proceso Jugoslavijoje. Bet toliausiai nuėjo buvęs JAV latvių bendruomenės pirm. Pavlovskis, kurį laiką ėjęs Latvijos krašto apsaugos ministerio pareigas, pareiškdamas “Lietuvos aide”, kad Baltijos valstybės niekuomet nebus įjungtos į ŠAS. Sva-

jotojas latvis, sovietmečiu brėždamas būsimos Europos žemėlapi, Vilnių priskirdavo Lenkijai, taip pat savo simpatijas Lenkijai reiškė baltiečių posėdžiuose.

Jelcino pareiškimas

Gegužės 19 d. keturioliktas Vokietijos televizijos kanalas parodė B. Jelcino kalbos ištrauką, kurioje jis stipriai pabrėždamas pasakęs: įjungimui į ŠAS buvusių sovietų respublikų jis esąs griežtai priešingas. Taigi jis nesilaikys pasirašytos sutarties. “Be jokių abejonių, pasakė televizijos komentatorė, B. Jelcinas, tai sakdamas galvojo apie Baltijos valstybes. Jo žodžius nagrinėjo vokiečių spauda, o spaudos atstovas Jaščembski vokiečių spaudos agentūrai pasakė: Rusija nesijaus saistoma sutarties, jeigu įvykiai keis savo kryptį.

Miunchenikiškas dienraštis antrašė “Tik ŠAS nuspręs” trumpu komentaru kartojo JAV spaudos atstovo N. Burns pareiškimą Vašingtone: Baltijos valstybės galinčios būti ŠAS kandidatomės, nes Estija, Latvija, Lietuva ir Ukraina siekia ŠAS narystės. O ką į B. Jelcino grėsmingus žodžius atsakė JAV prezidentas? B. Clinton'o atsakymas bu-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Užrašas Lietuvos kryžių kalne, primenantis ir sibirinius trėmimus, įeinančius į sovietinės okupacijos piramidę Nuotr. H. Paulausko

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Turkijos prezidentas

Birželio 2-3 d.d. oficialiu vizitu Lietuvoje lankėsi Turkijos prezidentas Suleiman Demirel. Abiejų vyriausybių atstovai pasirašė laisvosios prekybos sutartį, protokolą dėl užsienio reikalų ministerijų bendradarbiavimo ir tarpvyriausybinių susitarimų dėl bendradarbiavimo kovojant su terorizmu, organizuojant nusikalstamumą, neteisėtą narkotinių priemonių apyvartą ir kitais sunkiais nusikaltimais. Prezidentai aptarė galimybę pasirašyti sutartis dėl investicijų apsaugos bei dvigubo apmokėtinimo išvengimo.

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pareiškė viltį, kad Lietuvos ir Turkijos karinės žinybos galėsiančios bendradarbiauti. Su prezidentu atvykusių trisdešimt Turkijos verslininkų viešnagė gali paskatinti ir prekybos bendradarbiavimą. Taip pat tikimasi pasinaudoti Turkijos patirtimi steigiant poilsio zonas Baltijos jūros pakrantėje.

Steigiama nauja taryba

Kaip praneša ELTA, Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas gegužės 30 d. dalyvavo Portugalijoje surengtame ŠAS valstybių ir jų “partnerių” diplomatijos atstovų susitikime. Jame nuspręsta įsteigti Euroatlanto partnerystės tarybą (Euroatlantic Partnership Council), kuri padėtų spręsti ŠAS narystės siekiančioms valstybėms plėtoti santykius su šia organizacija. Ji pakeis nuo 1991 m. veikusią Šiaurės Atlanto bendradarbiavimo tarybą.

Vidurio ir Rytų Europos valstybių užsienio reikalų ministrai susitiko su JAV valstybės sekretore Madeleine Albright. A. Saudargas pasakė kalbą diplomatijos vadovų susitikime, susitiko su Didžiosios Britanijos ir Portugalijos užsienio reikalų ministrais. Birželio 1 d. jis dalyvavo Estijoje įvykusiame susitikime su Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrais.

Išmokės atkurtas santaupos

Lietuvos finansų ministras Algirdas Šemeta pranešė, kad atkurtos gyventojų sutaupos jiems “turėtų būti baigtos išmokėti per artimiausius trejus metus”, rašo ELTA. Jis mano, kad iš viso 1 mln. gyventojų sutaupų atkūrimui reikės apie 3.2 bln. litų, pradedant išmokėti juos jau kitais metais. Atkuriamas indelio suma neviršys 600 litų, išskyrus žmonėms, nukentėjusiems per 1991 m. sausio įvykius, politiniams kaliniams ir tremtiniams. Pirmiausia bus atmokama gyventojams, sulaukusiems 85 m. bei pirmos grupės invalidams.

Prezidentas populiariausias

“Baltijos tyrimų” firmos naujausios apklausos rezultatai rodo, kad prezidentas Algirdas Brazauskas gegužės mėnesį išliko palankiausiai vertinamas visuomenės veikėjas iš dvylikos. Jį palankiai vertino 62% apklaustų gyventojų. Kaip skelbia “Respublika”, generalinis prokuroras Artūras Paulauskas gavo 57% balsų, Valdas Adamkus – 52%, Romualdas Ozolas – 51%, Egidijus Bičkauskas – 47%, Gediminas Vagnorius – 36%, Vytautas Landsbergis – 34%, Kazimieras Prunskienė – 30%. Buvo apklausti 1008 gyventojai įvairiose Lietuvos vietovėse.

Susitiko su merais

Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius gegužės 23 d. Vilniuje susitiko su Lietuvos miestų ir rajonų merais, skelbia ELTA. Taip pat dalyvavo finansų, sveikatos apsaugos, socialinės apsaugos ir darbo, valdymo reformų ir savi-valdybių reikalų bei kitų ministerijų vadovai. Pokalbioose daug dėmesio susilaukė energetikos kainų padidėjimas, ypač už šiluminę energiją. Nuo kito šildymo sezono pradžios taikomas kainas nustatys energiją gaminančios įmonės kartu su savi-valdybėmis.

Ministeris pirmininkas pranešė, kad vyriausybė rengia projektus, kaip kompensuoti kainų padidėjimo išlaidas vidutinės arba mažesnes pajamas gaunantiems. Jis priminė, kad per daugelį metų susirinkusias skolas reikia dabar atsiskaityti. Ūkinė bei finansinė energetikų veikla bus griežtai kontroliuojama.

Prekybos statistika

Gegužės pradžioje ELTA paskelbė, kad Lietuvos užsienio prekybos deficitas šių metų pirmųjų dviejų mėnesių laikotarpiu siekė 916 mln. litų – praeitais metais buvo 422 mln. litų tuo pačiu metu. Eksportai padidėjo 13.3%, importų buvo 32% daugiau negu pernai. Stambiausia užsienio prekybos dalis buvo vykdoma su Rusija (25.7% importo). Kiti prekybos partneriai buvo Vokietija, Gudija, Latvija ir Ukraina.

Lietuva importavo naftos (už 605 mln. litų), aparatūros ir mechaninių įrenginių, elektrinių aparatų, audiovizualinių prietaisų, cheminių ir susijusių gaminių, transporto priemonių, tekstilės ir tekstilinių gaminių, nebrangiųjų metalų, šaldyto maisto gaminių, alkoholinių ir nealkoholinių gėrimų bei tabako gaminių. Didžiausią eksporto dalį sudarė tekstilės ir tekstiliniai gaminiai, mineraliniai gaminiai, elektrinė įranga bei cheminiai gaminiai. RSJ

Šiame numeryje

Ištrekime, kas svetima

Belieka išsivaduoti iš sovietizacijos, smigusios tautos sąmonėn

Vakariečiams slenkant į rytus

Grįžta mintis, kad Rusija yra Europos pavojus

Laisvės ažuoliuką teiśdaigna pelenai...

Ir guli jame devyniolikmetis, į tūkstančius nepanašus

Prezidento rinkimų belaukiant

Prabangūs rūmai pastatyti – beliko klausimas, kas juose gyvens?

Lietuvos mokyklos 600 metų sukaktis

Kol nebuvo katedros, nebuvo nė mokyklos

Dvasiniai pašaukimai – Europos rūpestis

Jaunuomenėje išliko dvasinių vertybių ilgesys

“Kronikos” tomas kitataučiams

Su pagrindu Lietuva vadinama katalikybės avangardu

“Ieškojau savitos technikos”

Dail. S. Šileikienė atskao į prof. V. Palio klausimus

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60. Oro paštu į užjūrius – \$115. Amerikoj – JAV dol.
Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendra-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Tarptautinių paramos fondų "Communicantes" ir "Pour les Autres" dvasininkų ir pasauliečių 10 asmenų delegacija balandžio 27 d. buvo atvykusi į Lietuvą. Viešnagės tikslas – pamatyti, kaip fondo lėšomis Lietuvoje vykdomi projektai. Delegacija aplankė Kaišiadoris, Kybartus, Kauną, Panevėžį, Rumbonis, Šiaulius, Telsius ir Vilnių.

Fondas "Pour les Autres", įsikūręs Lichtenšteine, tarp kitų paramą teikia ir laisvę atgavusioms Europos valstybėms. Olandų katalikų fondas "Communicantes" su Lietuva bendradarbiauja nuo 1992 metų. Šio fondo tikslas – atsteigti pastoracines struktūras. Daugiausia paramos projektų vykdoma Latvijoje, Lietuvoje, Rumunijoje, Ukrainoje. Parama Europos kraštams siekia per metus pusę milijono guldenų. Fondas parėmė daugiau kaip šimtui žmonių iš Lietuvos kelionę į Gračę (Austrijoje), kur vyks Europos ekumeninis suvažiavimas.

Sibiro ir Maskvos lietuviai kreipėsi į Lietuvos regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentą, prašydami surasti kunigą, galintį bent trumpai juos aplankyti. Alfonsas Kairys, vyriausiasis departamento specialistas pranešė, kad balandžio pabaigoje Maskvos Šv. Liudviko šventovėje Mišias aukojo Krakių klebonas kun. Romas Ramašauskas. Pastarojo įspūdiškai buvę geri, jis ten radęs maldos ir dvasinių patarnavimų stokojančius žmones. Į pirmąsias pamaldas iš ten gyvenančių aktyvesnių 300 lietuvių susirinko apie 70 tikinčiųjų. Maskvos lietuviai, atvykę gegužės 15 d. į Lietuvoje surengtas Maskvos lietuvių dienas, savo viešnagę pradėjo Krakėse. Maskvos ir Sibiro lietuviams padėti pažadėjo arkivyskupas S. Tamkevičius – bus ieško-

● Šv. Bernardas iš Clairvaux rašė apie popiežiaus rinkimus: "Šis yra šventas? Tegų meldžiasi už mus. Anas mokyta? Tegų moko mus ir rašo mokslingas knygas. Trečiasis yra išmintingas? Tegų valdo mus. Rinkite jį popiežiumi".

Kalvarijos šventovė, klasicistinio stiliaus, statyta XIX š. viduryje
Nuotr. D. Melišno

ma jauno kunigo, kuris bent mėnesį galėtų padirbėti Rytuose. Dvasinio patarnavimo reikalu į Departamentą kreipėsi ir Kijevo lietuviai.

Šv. Adalberto (Vaitiekaus), misijonieriaus ir kankinio 1000 metų mirties metinės iškilmingai paminėtos Karaliaučiuje gegužės 2 d. Iškilmėje dalyvavo Telsių vysk. Ant. Vaičiūs, Rusijos arkivyskupas T. Kondrusiewicz, Gniezno vyskupas pagalbininkas ir Vokietijos Magdeburgo liuteronų vyskupo atstovas, daug kunigų, tikinčiųjų, tarp kurių nemažai lietuvių. Vokų ekumeninės pamaldos, kuriose nedalyvavo Karaliaučiaus ortodoksų vyskupas, nors buvo kviestas; neatsiuntė nė vieno atstovo. Pamaldos buvo surengtos prie jūros, kur buvo nukankintas Šventasis. Toje vietoje stovi didžiulis metalinis kryžius. Vysk. A. Vaičiūs savo kalboje paminėjo, kad būta mėginimų renginių sutrukdyti išskabinant užrašus, kad kelias užminuotas. Šiuo metu Karaliaučiuje dirba devyni kunigai, iš kurių du lietuviai. Tilžėje ketinama pašventinti šventovę, kurios klebonu numatomas lietuvis. Vysk. A. Vaičiūs apgailestavo, kad šiame krašte priskaičiuojama apie 30,000 lietuvių, kurių gana daug jau surusėję. Nors pačioje Telsių vyskupijoje trūksta kunigų, vyskupas pasiryžęs šiemet leisti bent keliems kunigams padirbėti užsienio lietuvių tarpe.

Vilniaus kunigų seminarijoje gegužės 3 buvo surengta vadina-ma atvirų durų diena, kuria domėjosi apie 50 asmenų. Šiemet atsilankė daugiau jaunuolių, besidominčių studijomis seminarijoje. Du klierikai lankytojams pasakojo, kas juos atvedė į seminariją. Vicektorius kun. J. Minderis pareiškė, kad seminarija nesanti vien tik mokykla, kad tai Jėzaus namai, kur mokomasi gyventi kaip Jėzus gyveno su savo mokiniiais. Svečiams buvo parodytos seminarijos patalpos, kalbėtasi su jaunuoliais apie pašaukimus, domėjosi 7 lankytojais, iš kurių tik vienas buvo baigęs vidurinę mokyklą.

Buvęs politinis kalnys IGNAS LUKŠA (kairėje) ir kunigas VIRGILIJUS LIUIMA 1991 m. ekspedicijos į Kazachiją metu, Dolinkos NKVD lageriuose, surado šlapčią karcerį po žeme, kur laikė bei kankino taip pat ir lietuvius

Laisvės ažuoliuką teisdaigina pelenai...

Tragiška jaunuolio ROMO KALANTOS mirtis prieš 25-rius metus sovietų pavergtoje Lietuvoje buvo liepsningas žingsnis į būsimą laisvę. Apie tai rašo Aniuta Vitkauskaitė – Laukų Žolė 1996 m. išleistoje knygoje "Akimirka dienorašty". Čia pateikiama ištrauka apie autorės apsilankymą Kalantų šeimoje Kaune. Antraštės – "TŽ" redakcijos

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jau minėjau, kad gimstame nevenodi. Vienas, išskokęs iš standartų katilo, ir buvo Romas. Juo daugiau draudimų, nereikalingų ir beprasmių, tuo stipresnis maištas. Juo didesnę prievartą vaikas jautė, tuo nepakantesnis buvo jai. Ne viskas, ką protesto vardan Romas darė, kelia manyje pritarimą. Manau, kad jis spontaniškai kai ko griebdavosi, kas po ranka pakliūdavo. Gal tablečių, gal dar ko. Alkoholio jis nevartojo.

Išlikę daiktai

Motina atneša nedidelę dėžutę. Atidaro ją ir ima nenu-maldomai raudoti. Dėžutėje – Romo rankinis laikrodinis be dirželio ir be stiklo, keletas smulkių monetų, saujelė apgruzdusių baltinių skiaucų ir... nukirpti ilgijai vaikino plaukai.

– Nebijokit, paimkit į rankas... Mano vaiko.... Keturiolika valandų jis dar buvo gyvas. Negalėjo kalbėti. Blakstienos nudėgusios. Vokų judesiais jis atsakinėjo į mano klausimus reanimacijos skyriuje... Tenai ir plaukus nukirpau...

O man atrodo, jog neturiu teisės prisiliesti prie šviesios gniužtelės. Virpu visa ir glostau, glostau raudančios Mamos pečių... Moteris kūkčioja ir drąsina mane. Ji mano, kad aš bijau. Ne, neleisiu Motinai paprasčiausia baimė laikyti mano vidinės nebrandos; Romo plaukai įslysta į mano delnus. Rodos, jau labai seniai jie neteko gyvybės, jie gyvai ir neblizga. Tad kas gi mane visą krečia? O priverkti negaliu! Net skauda krūtinę. Jaučiu, kaip trūkčioja man veido raumenys... "Romai, vaikute, niekada nemačiau tavęs gyvo. Net nežinojau, kad tu apskritai gyveni. O dabar štai: iš kito pasaulio prakalbai į mane, netardamas nė žodžio, ir pasakydamas tiek daug. Tiek daug, jog jaučiuosi smulki ir kalta. Tirtu nuo vidinio drebulio su tavo plaukais rankose ir net tavo Mamai paguosti reikiamų žodžių nesurandu..."

Laidotuvės

– Kitą dieną po sūnaus laidotuvių nuėjau į Muzikinio teatro sodelį, į tą vietą, kur žuvo Romas. Vėjas rideno veja apgruzdėjusius drabužių lopinėlius... Jie užkliūdavo už krūmų šakų, už stambesnio žolės stiebo... Lenkiausi ir rinkau, rinkau juos... Tai buvo viskas, kas dar liko iš mano vaiko, – virpančiu balsu pasakoja Elena Kalantienė. – Giminė buvo susitarusi dėl laidojimo valandos, bet dviem valandom ankščiau prisistatė griežti pareigūnai ir liepė išlydėti nedelsiant. Ir fotografą jie savo atgabeno. Ir vietą kapinėse patys buvo paskyrę.

Per Vilijampolę į paskutinę atilsio vietą Romainių kapinėse Romo kelionė nepailgo: sunkvežimis su karstu lėkė pernelę greitai, kad tą greitį būtų galima laikyti deramu laidotuvių apeigoms.

Liudininkės pasakojimas

Moteris, gyvenanti prie Muzikinio teatro, pasakojo:

– Tą dieną kepiu blynus. Į lauką buvau išleidusi pabėgioti savo mažą anūkelį. Sunerimusi,

Paminklas

– Pasodindavau kokį medelį prie kapo, tai rasdavau išrautą ir numestą. Pasodindavau gėlių, – tas pats. Užsakėme iš akmens paminklą pas meistrą. Padarė žmogus. Tik statyti prie kapo nebuvo leista.

Ne vieną kartą Motina liejo ašaras, prie to akmens atvažiuosiu. Meistro sodyba buvo ant kalvos, ir Elena Kalantienė vieną dieną rado paminklą nuri-dantį ir pakalnę ir paliktą taip, kad įrašas su sūnaus vardu buvo visu akmenio svoriu prispaustas prie žemės. Motinai nematomas. Gyviesiems nematomas dar labiau.

– Neseniai radome akmenį perskaltą.

Ilgą žiemos vakarą ilgai vakarojome žemčiūčiame medinia-mame namelyje Panerių gatvėje. Buvau pakerėta, buvau sužavėta: visa buvimo laiką iš Romo artimųjų lūpų ir širdžių liejosi skausmo skundas. Ir nė joks praeikimas skriaudėjams, joks kerštingumo šešėlis nešmėtelėjo nė mažiausiu žodelyčiu. Tik skausmas... skausmas... skausmas...

Suprantu...

Neretai tenka girdėti, kai klausytojas ištaria: "Aš tave suprantu". Ne kartą šitaip sakiau ir aš. Tą vakarą namelyje aš tikriau nei kada ankščiau ištariau šituos pačius žodžius. Negalėjau jausti visiškai to paties, ką jautė Elena Kalantienė: ji jau savaimė yra kitas žmogus. Romas – tik jos, o ne mano sūnus. Aš tik-tai klausiausi pasakojimo apie tragišką sūnaus netektį, bet šitai ištiko ne mane. Užteko mintyse sukeisti vietomis ją ir save, – kraupu!

Aš – irgi mama, irgi moteris. Aš nieko neišmanau apie politiką, galiu tik plėpėti, kaip ir daugelis moteriškių. Bet nemėgstu nei politikos, nei plepalų šia tema. Skaudi liepsna, pasiglemžusi Romą, man rodos, ne kas kita, kaip tragiškąs gyvenimo reiškinys, sukeltas kitų reiškinų. Kokie mes bebūtume gyvenime žmonės – asmenybės ar tik gyvi vienetai žmogaus pavidalu skirtingai priimame, skirtingai į tuos reiškinus reaguojame. Vaikino reakcija aštuntojo dešimtmečio stingdančioje tyloje – sprogimas, kurio aidas ilgai nenuslopta.

Liudininkės pasakojimas

Moteris, gyvenanti prie Muzikinio teatro, pasakojo:

– Tą dieną kepiu blynus. Į lauką buvau išleidusi pabėgioti savo mažą anūkelį. Sunerimusi,

kad jam kas neatsitiktų, nukėliau keptuvę ir išėjau į gatvę. Pamačiau ant fontano krašto sėdintį ilgais plaukais vaikina. Jis išsiėmė užrašų knygutę, kažką joje parašė. Paskui nusivilko švarką ir padėjo ant atbrailos. Į rankas paėmė stiklainį, pilną skysčio, ir atsistojo prie medžio. Visą stiklainį buvusį skystį užsi-pylė ant savęs. Paskui lyg degdamasis cigaretę, prie savęs pri-nešė liepsną. Ir staiga... visas užsiliepsnojo! Tris kartus sušu-ko: "Laisvę Lietuvai!" ir su-smuko prie medžio.

Ši maža užrašų knygutė, kurią sklaidžiau, yra vienas iš labai nedaugelio Romo daiktų. Joje tie patys žodžiai, kuriuos pakar-tojo šūkiais prieš mirtį. "Dėl mano mirties kalta santvarka". Ir keletas poezijos posmų.

Aš nenoriu būt mažu lašu,
Dosnų lietu aš ir pats nešu...
Aš gyvybės medis,
Aš – tiesa.
Mes ne tam
Į šventą kovą kilome,
Kad patirštume krauju ir kaulais
Žemę mylimą... (A. Baltakis)

Ilsėkitės ramybėje

Romainių kapinėse suradau Romo Kalantos kapą. Į tūkstančius panašų. Ir guli jame devyniolikmetis, ir tūkstančius nepa-našus.

Romo Mamai atsisveikindama palikau savo mažą dovaną, kokią gebėjo sueliuoti moteris to paties krašto, kuriame gimė ir kuriame nebuvo lemta išlikti jaunai gyvybei.

Žodžius rašau
Sveiku protu, sveika siela, –
Atleisk, kitaip nebegalėjau,
Lietuva miela:
Kada tave tylėjimu išduoti liepė,
Mana širdis pasivertė į liepsną –
Kad tu baltąja lietu žydėtum!
Kad gedulingo rūbo nedėvėtum!
Tegu tad Laisvės ažuoliuką jau
nūnai
Tau išdaigina mano pelenai...
(Testamentas)

Praėjus dar keleriems me-tams, vėl vaikštai Romainių kapinėse. Romas ilsimi čia jau ne vienas. Greta jo, išgyvenusi baisią netektį, atkeliavo amžinojo poilsio Mama. Elena Kalantienė.

Ilsėkitės ramybėje, Motina ir sūnau.

Motina, panaši į daugybę žemės motinų. Sūnus, į daugybę vienmečių nepanašus.

Būti kitokiai, negu visi, tai nereikia būti blogesniai.

KESTAS
Sukursiu gražų paminklą
pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North,
Hamilton, Ontario L8L 5K8

Politinės pastabos

Prezidento rinkimų belaukiant

Kandidatų į Lietuvos prezidentus netrūksta – pasiskelbė jau šeši, kiti dar galvoja. Krikščionių demokratų partija pakeitė savo valdybą. Politinės viršūnės nevengia prabangos

J. P. KEDYS, Vilnius

Nors dar pusmetis iki šių rinkimų, bet pirmieji žingsniai šia kryptimi jau padaryti. Šiuo metu paašėjo šie kandidatai: V. Landsbergis, A. Brazauskas, A. Paulauskas, K. Bobelis, V. Žukas ir L. Baškauskaitė. Ilgai buvo kalbėta apie V. Adamkaus kandidatūrą, bet dėl konstitucijos straipsnio, reikalaujančio kandidatui į prezidentus ne mažiau trejų metų būti nuolatiniu Lietuvos gyventoju, užkirta jam kelią kandidatuoti. Visai nelauktas įvykis atsitiko su Adamkaus rėmėja Centro partija, kuri šį konstitucijos pakeitimą išklė seime, bet penki jos nariai seime nepasirodė ir prisidėjo prie nenorėjusių minėto konstitucijos straipsnio pakeisti.

Minėtasis kandidatų sąrašas nėra galutinis, nes kandidatavimo laikas dar nepasibaigęs ir gali iškilti naujų kandidatų.

Sujudimas krikščionių demokratų partijoje

Š. m. gegužės 17 d. buvo pakeista LKDP valdybos sudėtis ir jos pirmininkas. Už pasiūlymą pakeisti senąją valdybą balsavo 44 tarybos nariai, prieš – 22, susilaikė 8. Buvęs valdybos pirmininkas P. Katilius buvo pakeistas V. Janoniu, dabartiniu statybos ir urbanistikos viceministru. Pakeista ir žymi dalis narių. Nors šis pakeitimas įvyko tik dabar, bet jo priežastis buvo nesėkmingi partijai praėjusių metų seimo rinkimai. Valdybą kaitino LKDP tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų ministras A. Saudargas už neveiklumą, o F. Palubinskas – už valdybos finansinę veiklą – nepateikė apyskaitos. Be to, buvo keletas priekaištų Tėvynės sąjungai, esą ji nesilaiko koalicijos sutarties.

Aplaidūs seimo nariai

Gegužės 22 d. seimo etikos komisijos pirm. krikščionių demokratų partijos narys K. Kryževičius išklė jau seną seimo "ligą" – aplaidų posėdžių laikymą. Jis paminėjo: daugiau kaip ketvirtadalį seimo posėdžių praleido K. Bobelis, jungtinės frakcijos narys R. Karbauskas, LDDP narys A. Pakštas, socialistė V. Stasiūnaitė; daugiau kaip 25% komitetų ir komisijų posėdžių praleido socialistė R. Dovydaitytė, krikšč-

ionis demokratas A. Patackas ir Tėvynės s-gos narys B. Ra-jeckas. Daugiausia posėdžių praleido K. Bobelis – 30, LDDP narys L. Stankevičius – 28, A. Butkevičius – 25, R. Rajeckas – 24.

Atleista viceministrė

J. Balčiūnienė, švietimo ir mokslo viceministrė, lankydama Švedijoje, pasirašė milijoninės vertės įgaliojimą švedų verslininkui L. Eko rinkti Lietuvai šalpą beglobių vaikų kilnojamų namelių statybai stovykloms ir kt. Tai didelės finansinės apimties įgaliojimas įtartinam Švedijos piliečiui. Kai šį reikalą išklė spauda, tai J. Balčiūnienė pradėjo kaltinti spaudą, tai esąs šmeižtas, o vėliau pareiškė, kad apie tai neprisimenanti... Ministeris pirm. G. Vagnorius sekančią dieną J. Balčiūnienę iš pareigų atleido.

Brangi prezidentūra

Nors Lietuvos prezidento politinė kilmė yra iš "liaudies", bet nevengia prabangos. Pradžioje prezidentavimo jis pagarsėjo prisidėjęs prie įrengimo prezidentūros automobilio numerio plokštelės, kainavusios 10.000 litų. Vėliau prezidentūros nurodymu buvo nupirkta prezidentinis lėktuvas už du milijonus dolerių. Lėktuvas jau antri metai mažai tenaudojamas. Prieš porą metų prezidentas sumanė atremontuoti seną istorinį pastatą Vilniaus senamiesty ir įsteigti ten prezidentūrą. Remonto darbai vyko su nepaprasta sparta daugiau negu metus laiko, nes norėta šioje prezidentūroje sutikti pirmą Europos prezidentą iš Italijos O. L. Scaffaro, kuris čia buvo priimtas 1997. V. 21 dar ne galutinai atremontuotoje prezidentūroje. Jos remontui išleista apie 3,9 milijonai litų! Galutinis šio pastato įrengimas pareikalaus dar apie 16 mil. litų.

Prabangi premija

Kultūros ministras S. Šaltenis paskyrė 50.000 litų valstybinę premiją "Foje" komerciniui muzikantų grupei. Pasigirdo protestai iš muzikų, tapytojų, teatro, rašytojų, dainininkų... Muzikologė O. Narbutienė rašo: "Skirti tokias premijas, esant sunkiai finansinei būklei, kai muziejai be stogų, nėra labai aktualu!"

Vakariečiams slenkant...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vęs trumpas: "Mes einame teisinga kryptimi".

Švedijos balsas

Švedijos užs. reik. ministrė Lena Hjelm-Wallen Miuncheno dienraščiui parašė straipsnį Baltijos erdvės klausimu. Redakcija jį pavadino "Švedija galvoja apie Baltijos valstybes". Politikė rašė, kad Europos sąjungos plėtra į rytus, įjungiant ir Baltijos valstybes, yra bendras Vokietijos ir Švedijos reikalas. Ši plėtra negali būti užžesta ir stabdoma. Švedijos vyriausybė yra linkusi pasitarimus vesti ne atskirai, bet kartu su 11 kandidatų valstybių atstovais. Ką reiškia ES narystė? Tai patvirtinimas vidinės ir išorinės saugos, perėjimas į laisvą rinką, demokratiją. Europos s-gos narystė įgalina spręsti keblus klausis-

LENA HJELM WALLEN,
Švedijos užsienio reikalų ministrė

mus, pvz. Vokietijos-Čekijos, Estijos ir Latvijos sienų su Rusija, mažumų problemas. Valstybės turi jaustis neišskirtos, bet įjungtos į bendruomenę. Vokietija nori saugų sienų rytuose. To paties siekia Švedija.

Vienu rankos mostu narystė nepasiekama. Kandidatų valstybių tarpe reformos turi eiti toliau. Jos visos turi parodyti teisinės valstybės veidą, pilnai įgyvendinti demokratiją ir laisvą rinką. Taigi keliami gan dideli reikalavimai. Bet mes neturime pasirinkimo tarp plėtos horizontine ir vertikaliu linkme. Mes privalome turėti ir vieną ir antrą – baigę savo straipsnį Švedijos politikė.

Kaip matome, Švedija nepasaisko už Baltijos valstybių narystę ŠAS, o tik už jų įjungimą į Europos sąjungą.

Šaltupio aušros

Lietuvos kaimas, kurio skaidrų veidą dengia praetis šėšėliai

ANTANINA GARMUTĖ,
Kaunas

Brangiausia, ką žmogus turi – Tėvynė ir Motina. Jos amžinai gyvos. Širdyje. Darbuose. Ato kvėpio minutėmis.

Sugrįžo paukščiai iš dausų. Debesys parnešė pavasarinį lietu ir gana vėsią gegužę. Motinos diena.

Jau trečius metus pirmąjį gegužės šeštadienį rinkosi Šaltupio kaimo žmonės (Prienų rajonas) pagerbti mirusių motinų savo kaimo šventėje.

Šaltupiečių susitikimas vyko Išlaugo parapijos namuose. Prieš tai buvo atlankytos čia pat, liepų pavėsyje, amžinam poilsiui atgulusios motinos. Joms pamerktos kuklios pavasarinės gėlės ir įsmeigtos žvakelės. Išklausytos šv. Mišios, kurias aukėjo Išlaugo klebonas kun. Vladas Bobinas.

Atsigeri iš gaivių Atminties šaltinių, pasidžiaugti vieni kitais suplaukė šaltupiečiai iš įvairių Lietuvos kampelių: Vytautas Varkala iš Vilniaus, Marija Sūnelaitė – Urbanavičienė su vyru Jonu – iš Alytaus, Elena Akelaitytė – iš Garliavos, Anelė Šidiškienė iš Prienų ir t.t. Renginio organizatoriai – inžinierius Albinas Valentavičius ir agronomas Vytautas Kunigonis sukosi kaip vijurkai, sutikdami šventės dalyvius.

Senasis Šaltupis žinomas nuo baudžiavos laikų. Iš jo molingų kalvų į Nemuno nuokales skubėjo sraunūs, vėsūs šaltiniai, suteikę gražų vardą lietuviškam, tarp lenkiškų dvarų pasiklydusiam, kaimui: Šaltupis.

Apylinkėse buvo apstu molio, čia veikė plytinė – „cigelnia“, kurioje dirbo protėviai – baudžiauninkai. Aršios Lietuvos nepriklausomybės kovose dalyvavo daug kaimo vyrų. Tad Lietuvos valstybė apdovanojo savanorius išdalinta dvarų žeme. Taip prie senojo kaimo prisijungė naujasis – savanorių – Šaltupis. Nepriklausomybės metais kaimas užaugino Tėvynei ištikimia jaunąją kartą. Ištvėrė pusės amžiaus priespaudą. Ir vėl sulaukė laisvės aušros.

– Šiandien pagerbiame mirusias motinas ir atgimstančią tėvynę. Nes jos abi yra mūsų Motinos, – kalbėjo Albinas Va-

lentavičius. – Esame savo tėvų savanorių – vaikai, tęsiame jų darbus. – Albinas prisiminė ir savo tėvo svirne slėptus partizanus „Juoza“ bei Antaną Slavicą ir išėjusius amžinybėn vietinius sąjūdiečius – Juozą Mozūrą ir Antaną Martusevičių, ir artėjantį partizanų vado Algirdo Varkalos – Žaliuko, Daumanto, kilusio iš Šaltupio, žūties 50-mečio sukaktį (1998.III.18).

Apie gaivius tėviškes šaltinius, dainas, tradicijas jautriai pasakojo Alytaus mokytojas – poetas Jonas Urbanavičius. – Tegul visa tai sugrąžina Tėvynės meilę ir gerį į širdį pasėja! – palinkėjo jis.

Prasmingą eilėraštį „Viskas iš Tavęs“, skirtą Motinai, padeklamavo Šaltupio dukra Marija Urbanavičienė. Ji prisiminė pavojų kupiną savo gimnazistšką jaunystę Prienuose, kai naktimis klijuodavo partizanų paliktus atsišaukimus. Rizikavo.

Kalbėjo mokytoja Elena Akelaitytė, – ta pati partizanų ryšininkė, kuri pavaizduota dokumentiniame filme, kai sodino savo draugui – partizanų vadui Džukijojai Žaibui juodąją rožę jo žuvimo vietoje. Dabar ji priminė mūsų sumankurtėjimą, negeroves. Džiaugėsi suremontuota šventovė ir parapijos namais, kaip pritraukti jaunimą.

Geras, teisingas mintis išsakė ekonomistė Anelė Šidiškienė. O Antanas Šidiškis rūpinosi, kaip pritraukti jaunimą.

Išlaugo klebonas kun. Vladas Bobinas pasakė:

– Žmogus gyvas, kol prisimena. Ši šventė – graži tradicija. Veiklūs, organizuoti žmonės. Bet ar ne tragedija, kai nėra jaunimo? Reikia raginti. Priminti. Kad žinotų savo šaknis. Perduokit estafetę vieni kitiems.

Renginiui baigiantis atvyko ūkininkas Liaudagis. Ne tuščias atvažiuo: atvežė medelius. Taip šaltupiečiai įstojo į Lietuvai pagražinti draugiją, kadaise įsteigtą kanaanuonį J. Tumo-Vaižganto. Prie parapijos namų žmonės pasodino 30 eglačių, 15 berželių ir Šaltupio ažuolą viduryje – savo kaimui atminti.

Ošk, žaliukot žemė Lietuvos, žalias vieties ir gyvybės medis Ažuole, keldamas į saulę Šaltupio aušras!

Šaltupio kaimo žmonės prie Išlaugo parapijos namų. Viduryje – klebonas kun. VLADAS BOBINAS

Nuotr. A. Garmutės

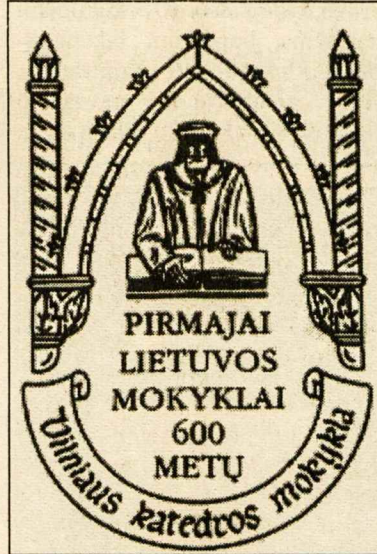
Lietuvos mokyklos 600 metų sukaktis

Didysis minėjimas Vilniuje, kuriame kalbėjo Lietuvos prezidentas, švietimo ministeris, seimo pirmininkas ir kiti

GENOVAITĖ GUSTAITĖ,
Vilnius

Šie metai (1997-ji) Lietuvos švietimui, jos daugiatautei kultūrai iš tiesų įspūdingi: senesniai, sauses, plačiai, su užmoju praejo pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukaktis, dabar, gegužės 9-ąją, atsiřemta į 1397 m. įrašą apie Vilniaus katedros mokyklą ir atsėvsta jos sukaktis. Vasarą nuskambės totrių, kairaimų, atkeltų į Lietuvą Vytauto Didžiojo, 600 metų sukakties garsai, o rudenio, rugsėjo mėn., ateis dar viena iškilinė data – Lietuva ir pasaulis minės įžymiojo Vilniaus rabino Gaono Elijahu 200-ąsias mirties metines. Prie šimtmečius apimančių datų turėtų prisiglausti, rasti vietos, arkiv. Jurgio Matulaičio paskelbimo Palaimintuoju 10-metis š.m. birželio 28 d.

Mokyklos sukakties Mišias arkikatedroje aukėjo kun. Gintaras Petronis, pasakė tinkamą pamokslą, palinkėjo mokytojams ugdyti mokinius didžiojo mokytojo Kristaus malonės, do-rybių ir tiesos dvasia. Prie didžiojo altoriaus stovėjo balto marmoro lenta su proginiais įrašais, papuošta baltų rožių, baltų irisų puokšte, spinduliuojanti kilnumu, santūrumu, išmintimi. (Lenta turėtų būti įrengta Vyskupų koplyčioje).

Pagrindiniame teatre

Didysis minėjimas įvyko operos ir baletu teatre. Scenos gilumoje – dail. Broniaus Leonavičiaus spalvota emblema: dailus, mažas, gyvybingas pelėdžiukas su karūna, išsikirtęs į atversta knygą ir tartum svarsantis įrašo 1397-1997 Lietuvos mokykla 600 prasmę. Ant grindų skaitmenys: 1397, o scenos šonuose išbėgęs jaunučių berželių pulkelis, toks sekmininis, lyg simbolizuojantis Šventosios Dvasios atsiumintą. Dvasios, atei-nančios per mokyklą, knygą, mokslo. Šioje erdvėje sklandžiai, išmintingai ir išmoningai (oi, kaip!) plauktų plaukė amžiai, atsiskleidami per šoki, dainą, eiles, tekstą, besikeičiančius kalbėtojus. (Programos parengime jautėsi profesionalo ranka; neatsitiktinai už patarimus dėkoto prof. Vandai Zaborškaitei).

Žymūnų kalbos

Sveikinimo žodį tarė Lietuvos prezidentas A. Brazauskas. Jis apžvelgė mokyklos reikšmę tautai, švietimo istorijos bėgsmą. Sustojo prie reformacijos iššūkio, jėzuitų veiklos (akademijos, universiteto įsteigimo), Edukacinės komisijos – pirmosios pasaulietinės švietimo ministerijos Europoje – įsteigimo, Lietuvos raštingumo lygio caro Rusijoje, švietimo sistemos nepriklausomoje Lietuvoje. Kalbėdamas apie dabartį, išskėlė mintį, kad mūsų atestatai atitiktų Europos švietimo reikalavimus, mokykla ugdytų kūrybingą, tolerantišką, fiziškai ir dvasiškai sveiką asmenybę.

Švietimo ir mokslo ministeris Z. Zinkevičius sustojo prie didelės prasmės senesniai praėjusio mūsų pirmosios knygos minėjimo, mokyklos ir katedros ryšio. „Kol nebuvo katedros, nebuvo nė mokyklos“. Pasvarstė katedros buvimą Mindaugo laikais, bet apie ano meto mokyklą „jokių žinių neturime“. Išskėlė Lietuvos švietimo apygardos, apėmusios didžiulius plotus (su Minsku, Vitebsku, Mohiliovu, Kijevu, Varšuva), reikšmę, studijų užsienyje, kaimo mokyklėlių svarbą tautos švietimui, švietimo padėties nepriklausomoje Lietuvoje, sistemos pakirtimą (1400 geriausių mokytojų išstremta), dabarties uždavinius – ugdyti dorą, atvirą Lietuvos pilietį.

Seimo pirmininkas V. Landsbergis pradėjo: „Leiskite kreiptis, mielie mokytojai, ekselencijos“. Gilinosi į emblemos dviejų žodžių – Lietuvos mokykla – šaknis. Aiškino: visas

buvo Lietuvos mokykla. Tuomet, kai mokė austi, dainuoti, kovoti, kai išėjo pirmoji lietuviška knyga, ir kai tas knygas draudė. Čiurlionio tėvas vedėsi Kastuką klausytis paukščių balsų, juos skirti – taip pat buvo Lietuvos mokykla. „Tegu daug ką primena, pasako tie du žodžiai – Lietuvos mokykla“.

Kalbėtojus skyrė amžiai, paversti spalvingu teatriniu veiksmu, reginiu, patraukiančiu kaip minėta įspūdinga, labai sklandžiai, profesionalia kaita.

Amžių slinktyje

Pirmieji senieji, padėję pamatus XIV-XV amžiai: du jaunuoliai – ji kuklia pilka eilute, jis – juoda, abu išlieka scenoje iki mūsų dienų. Juk be jų nebūtų ateities.

Po jų linksmi, gyvi kiti du: XVI, XVII – renesanso, baroko laikai. Renesanso šokių siuitos daleles atlieka „Puelli Vilnenses“ – Vilniaus senosios muzikos ir šokio vaikų teatras. (Vadovės – G. Strikuliene, V. Filmanavičienė, A. Vaitkevičiūtė).

Akių atitraukti negali nuo vaikų, vilkinčių spalvingą laikotarpio aprangą; berniukų skrybėlės su plunksnom, mergaičių suknėlės ilgos, pūstos rankovės. Vedini damos, oi, kokius ratelius suka, kokias linijas piešia! Perskaitomos A. A. Olizaroviaus (XVII a.) teksto eilutės: „Negaliu kuo labiausiai nepagirti nuostabausio jėzuitų ordino mokytojų papročio. Jis... šalia pamaldumo, moko jaunimą kuo tinkamiausiai tarnauti valstybei, ir ne tik rimtai (!) darbais, bet ir tais, kuriais užsiima savo malonumui, kai į sceną išveda jaunuolius vaidinti visos žmonių giminės charakterius (...)“

Amžius pavaizduoja ir iš tautosakos lobių sėmęs spektaklis „Muzikantas, vėlinas ir perkūnas“. (Muzika ir žodžiai R. Zurbaitės, atliko meninė vaikų studija „Diemedis“; vadovė R. Zurbaitė, režisierė – D. Klimavičiūtė; dainavo R. Nakaitė, A. Stačiokaitė, U. Zdanytė, J. Landsbergis). Vėl pritaikyta apranga, išraiškingos kaukės, vaidinimai nenustygsta vietoje, dainuoja: „Ei, tu, laume nelaboji, mūsų ropes išnešioji (...) nešk ku- daši...“

Aštuonioliktasis amžius

Atėina XVIII a., su juo pirmoji Europoje pasaulietinė švietimo ministerija, Edukacinė komisija (1773), nepabūgusi paskelbti: „Nors mokykla savo lėšomis išlaiko klebonai, jie neturi jokios valdžios mokytojams“. O mokytojus pamoko: „Jokio vaikų lepinimo! Jie turi priprasti prie šalčio, nepatogumų ir prie nemalonumų, kad išsiugdytų jėgą ir stiprybę“.

Skamba A. Vivaldžio uvertūra iš operos „Armide Egipto stovykloje“, atlikta M. K. Čiurlionio menų gimnazijos styginio orkestro. (Vadovas ir dirigentas P. Stepanovas).

Labai įtaigiai, nuosirdžiai Just. Marcinkevičiaus poema „Donelaičiai“ perskaitė Tauragės M. Mažvydo vidurinės mokyklos mokinys Martynas Žu- tautas, 1996 m. respublikinio moksleivių meninio skaitymo konkurso laureatas (mokytoja D. Pukelienė). Tam Martynui valio, puiku! (Nukelta į 4-tą psl.)

Dvasiniai pašaukimai – Europos rūpestis

Europos dvasinių pašaukimų kongresas įvyko Romoje. Dalyvavo apie 250 atstovų iš įvairių Europos valstybių. Iš Lietuvos dalyvavo arkivyskupas Audrys Bačkis, vyskupas Michelevičius ir sesuo vienuolė Alma Vabuolaitė. Apie šį kongresą informavo Vatikano radijas

1997 m. gegužės 5 dieną Romoje, Domus Mariae, įvyko Europos dvasinių pašaukimų kongresas. Iškilmingas kongreso pradžios Mišias aukėjo Europos vyskupų konferencijų tarybos pirmininkas Prahos kardinolas Miloslav Vlk. Popiežiaus Jono-Pauliaus II kreipimasi į kongreso dalyvius perskaitė Katalikiško auklėjimo kongregacijos prefektas kardinolas Pio Laghi.

Kreipimesi sakoma: „Pašaukimų sielovada yra gyvybiškai svarbi krikščionybės atečiai Europos žemyne ir Europos tautų dvasinei pažangai. Daugybė jaunuolių, kaip tas Morkaus Evangelijos turtingas jaunuolis, jaučia išorines ir vidines kliūtis, trukdančias jiems atsiliepti į Kristaus šaukimą. Jie dažnai nuliūdę pasišalina. Turime stengtis, kad jaunimo gyvenimo ir paieškų centru būtų Kristus ir kad jie sugebėtų atsiliepti, jei Kristus juos pašauktų“.

Į minėtą pašaukimų kongresą atvyko 250 Europos kraštų vyskupų konferencijų bei vienuolių vyresniųjų tarybų atstovų. Lietuvai atstovavo Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis, Kauno vyskupas pagalbininkas Vladas Michelevičius ir Dieviškosios Jėzaus širdies seserų pranciškonų vienuolijos narė sesuo Alma Vabuolaitė.

Kongreso darbai prasidėjo Mišiomis, kurias aukėjo Popiežiaus vikaras Romos miestiečių kardinolas Camilo Ruini. Pranešimą apie dvasinių pašaukimų būklę Europoje padarė Katalikiško auklėjimo kongregacijos sekretorius arkivyskupas Saraiva Martins. Jis pastebėjo, kad statistika išryškina pašaukimų disproporciją – Europos katalikai šiuo metu sudaro tik trečdali visame pasaulyje esančių katalikų, o Europos dieceziniai kunigai sudaro 60% viso pasaulio kunigijos. Europoje susitelkę 46% vienuolių kunigų, 43% vienuolių brolių, 52% vienuolių seserų ir net 80% pasaulietinių institutų narių. Taigi, nepaisant visų pasiekimų, senasis žemynas dar labai turtingas dvasiniais pašaukimais.

Bet keičiasi pašaukimų skaičiai. 60% sumažėjo mažųjų seminarijų studentų skaičius, 80% sumažėjo pašaukimų į misionierių dirbančias vienuolijas, užtat 80% išaugo pašaukimai į vadinamus pasaulietinius institutus, kurių nariai aktyviai apsahtauja įvairiose gyvenimo srityse ir savo vidaus gyvenimą tvarko demokratinės savivaldos pagrindais. Po arkivyskupo Martins kalbės kunigas Simon Decoux apžvelgė socialinę ir kultūrinę būklę Europoje.

Visą savaitę trukusiam kongrese kalbėjo kiekvienos šalies atstovai. Lietuvos atstovas Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis kalbėjo apie pašaukimus Vilniaus arkivyskupijoje. Jo pasisakymą paskui išspausdino Vatikano dienraštis „Osservatore Romano“. Štai jo tekstas.

„Savo pasisakymą vadinačiau liudijimu, nes mūsų arkivyskupijoje dar tik dedami sielovadinio plano pamatai. Lietuvos Bažnyčia pergyveno 50 priešpaudos ir persekiojimo metų. Tai buvo savyje užsidariusi, į

apgultą tvirtovę panaši Bažnyčia, kuri atsilaike, išsaugojo tikėjimą. Liaudis iš kartos į kartą perdavė religines tradicijas, kurios dėl katekizės trūkumo dažnai yra atitrūkusios nuo savo ištakų.

Prieš penkerius metus atvykęs į Lietuvą radau senosios kartos kunigus, kurie, pakėlę persekiojimų ugnį, yra tikri tikėjimo išpažinėjai. Šalia jų dirba jaunesnės kartos kunigai, suformuoti vienintelėje seminarijoje, kurią kontroliavo valstybės Saugumas. Joje intelektualus teologinis ir sielovadinis parengimas buvo visai slopinamas, o asmeninio dvasinio vadovavimo trūko; kaip gali pasitikti kuo nors, kai ir sienos turi ausis! Bet, nepaisant to, pakako jaunų drašulių, kurie sekė Viešpaties šaukimu ir stėjo į seminariją.

Jaunuomenėje išliko dvasinių vertybių ilgesys ir noras jį siekti. Po komunizmo žlugimo daug jaunimo atėjo į Bažnyčią ieškodami atsakymo į savo klausimus, atsiliepiantį ir baimės, gyvenimo prasmės netektį visuomenėje, kurią užklupo laisvė ir kuri jautėsi nepasirėmusi atsakingam vertybių pasirinkimui.

Dažnai jaunimas nusivildavo per dideliu Bažnyčios klerikalizmu, kulto pavidalais, pamokslavimo turiniu ir formom, nesijautė priimtas, neradavo dvasinių vadovų. Todėl jaunieji glaudėsi į maldos grupes, būrėsi pas charizmatikus, bet ne vienas pasuko į sektas, kur rado mielesnį ir broliškesnį priėmimą. Todėl 1993 metais, po Popiežiaus vizito, pasiryžau atnaujinti 1945 metais uždarytą Vilniaus kunigų seminariją. Tada į pirmąjį kursą įstojo 22 jaunuoliai, iš kurių 2 pasirinko vienuolinį gyvenimą, 4 pasitraukė, o likę 16 tęsia studijas. Šiuo metu seminarijoje jau yra 42 studentai.

Ši seminarija yra ne tik vyskupo, bet ir visos vyskupijos akies vyzdys. Visi laukiame naujų kunigų, kurie būtų tikri apaštalai, Viešpaties žodžio tarnai ir Dievo tautos ganytojai. Seminarijai trūksta ugdytojų. Bet ugdytojų ir dvasinių vadovų trūksta ne tik seminarijoje. Jų trūksta visiems – kunigams, vienuoliams, pasauliečiams. Seminarija yra kunigiškų pašaukimų sielovados centras. Klierikai maldos už pašaukimus dienomis lankosi parapijose ir kalba apie savo pasirinkimą bei kelią. Seminarijoje rengiamos atviri durų dienos, kunigų rekolekcijos ir senesniai pašventintų kunigų susitikimai. Tas kunigų ryšys su seminarija skatina jų atsakomybę už pašaukimus.

Labai svarbus yra klierikų darbas su jaunimu, jų pamokos mokyklose, jų gyvenimo liudijimai, nes jaunimas priima tik autentiškus liudytojus. Sąlygos nėra labai palankios, priemonės varganos, stinga ugdytojų, bet Viešpats išklauso mūsų maldų ir laimina mus pašaukimais, kurie bręs ir grynės jo Dvasios dvelkime.

Popiežius Jonas-Paulius II audiencijoje priėmė Romoje pašaukimams skirtą europinio kongreso dalyvius. Kartu su 250 kongreso dalyvių audiencijoje dalyvavo 8,000 seminaristų, kunigų, dėstytojų ir ugdytojų.

SPAUDOS BALSAS

Politinė drumstis Vilnijoje

Autonomistų byla atnaujinta

Pastaruoju metu Vilniaus apygardos teismas grąžino tardymų Rytų Lietuvos autonomistų bylą, kurią 1994 m. LDDP valdžia buvo nutraukusi. Apie autonomistų pastangas neleistį Lietuvai atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos rašo „Journal of Baltic Studies“ 1996 m. ketvirtioje laidoje:

„Maskvos paskatintos lenkų apgyvendintos sritys bandė visokiais būdais stabdyti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo pastangas ir kelis kartus nuo 1989 m. ligi 1991 m. rugpjūčio mėn. paskelbė savo politinę autonomiją. Pvz. 1990 m. gegužės 23 d. Šalčininkų rajonas pasiskelbė esąs lenkų teritorinė-tautinė sritis, kurioje galioja LTSR konstitucija.“

1991 m. gegužės 22 d. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų atstovų kongresas priėmė rezoliuciją, pagal kurią Vilniaus sritis buvo paskelbta autonominė teritorija.

Lietuvos seimas šiuos nuta-

rimus panaikino. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų tarybos taip pat leido šaukti lenkus į sovietų kariuomenę, kai tuo tarpu Lietuvos valdžia tai buvo uždraudusi. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų lenkų vadovybė 1991 m. kovo 17 d. leido prarasti sovietiską referendumą dėl Sov. Sąjungos ateities, nepaisant to, kad valdžia Lietuvos teritorijoje buvo tai uždraudusi.“

Paryžiaus „Kultura“ apie vadovėlius

Apie skirtumą tarp lietuviškų mokyklų Lenkijoje ir lenkų Lietuvoje rašo Paryžiaus lenkų žurnalo „Kultura“ redaktorius J. Giedroyc š.m. balandžio laidoje:

„Dėl 130 lenkiškų mokyklų 14,000 mokinių Lietuvoje yra išleidžiama apie 140 vadovėlių ne tik lenkų kalbos, bet ir visų dėsotųjų dalykų mokymui. 1997 m. žadama išleisti 23 knygas. Lietuvoje visi mokyklų vadovėliai yra spausdinami švietimo ministerijai užsakius, jos išperkami ir išsiuntinėjami mokykloms, ku-

rių mokiniai gauna jas nemokamai. Lenkijoje 1996 m. buvo išleistas tik vienas lietuvių kalbos vadovėlis. Šiuo metu Lenkijoje gimtosios lietuvių kalbos mokyklos apie 1,000 mokinių.“

Lietuvoje į lenkų kalbą yra verčiami lietuviški vadovėliai, kad lenkai galėtų jais naudotis. Vieninteliame Lenkijoje lietuviškame licejuje mokiniai tokios pagalbos negauna – mokytojai į lietuvių kalbą verčia lenkų vadovėlius. Pirmą ir vienintelę kregždę šiais metais bus Mokyklų ir pedagogikos leidyklos ruošiamą lietuvių kalba Lietuvos istoriją.“

Už lenkiškas mokyklas

Lietuvos prezidentas A. Brazauskas š.m. balandžio mėn. lankėsi Vilniaus rajone ir kalbėjosi su lenkiška šio rajono vadovybe. Daugiausia buvo kalbama apie nusikaltimus. Lietuvos lenkų sąjungos organas „Nasza Gazeta“ rašo: „Susitikime, šalia pagrindinės pokalbių temos, prezidentas A. Brazauskas pastebėjo, kad lenkai turi savo vaikų siusti į mokyklas su lenkų dėstomąja kalba ir kartu siekti, kad jie gerai išmokyti valstybinę kalbą“.

Šalies vadovas turėtų žinoti, kad lenkiškuose rajonuose tėvai neturi jokių kliūčių siusti vaikus į lenkiškas mokyklas. Sunkumai atsiranda tada, kai tėvai nori leisti vaikus į mokyklas su valstybine dėstomąja kalba. Lenkiškos savivaldybės daro įvairiausius trukdymus, kad tokių mokyklų nebūtų. Jos atsiranda tik švietimo ministerijos ir privačios iniciatyvos dėka. J.B.

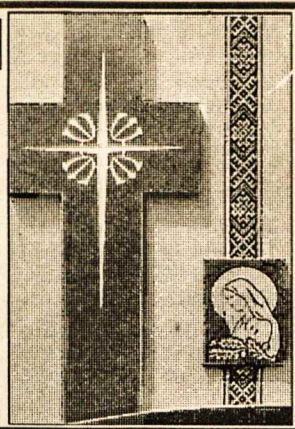
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglington ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Manados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NE MIESTAI, O MIESTELIAI

Rusnė ir Žemaičių Naumies-
tis neteko miestų statuso ir buvo
priskirti miestelių grupei. Mat
Rusnėje dabar yra tik 1.400 gy-
ventojų, o Žemaičių Naumiestyje
– 1.700. Dabartiniai įstatymai
miesteliais laiko gyvenvietes, tu-
rinčias nuo 500 iki 3.000 gyven-
tojų. Nutarimą, pakeičiantį Rus-
nės ir Žemaičių Naumiesčio sta-
tusą, vyriausybė priėmė sausio 30
d. Esą šis pakeitimas bus naudin-
gas, nes jis vietiniams gyvento-
jams sumažina mokesčius už
elektrą ir žemę.

PAMALDOS PRISIKĖLIMĖ

Gegužinės pamaldos šiemet
pirmą kartą buvo laikomos atsta-
tomoje paminklinėje Prisiškėlio
šventovėje Kaune. Šią informaciją
gegužės 20 d. laidoje paskelbė
"Lietuvos rytas", remdamasis sa-
vo ir ELTOS turimomis žiniomis.
Šias pamaldas suorganizavo ir lai-
kė Prisiškėlio šventovės klebo-
nas kun. Viktoras Brusokas. Pra-
nešime taipgi rašoma, kad nuo
1990 m. pradėtiems šios švento-
vės atstatymo darbams jau pana-
udota pusantro milijono litų.
Už juos išgriauti buvusios Radijo
gamyklos sumontuoti perdengia-
niai, iškeltas šešių metrų aukščio
gelžbetoninis kryžius. Pirmąsias
Mišias Prisiškėlio šventovėje, pa-
statytoje pagal architektę Karolį
Reisono projektą už tikinčiųjų su-
aukotos pinigų, numatoma laikyti
dar šių metų rudenį, surengiant
ir iškilmingą jos atšventinimą.

SIŪLOMI DARBAI KANADOJE

Gegužės pabaigoje Lietuvos
spaudoje pasirodė BNS (Baltic
News Service) pranešimų apie
melagingus skelbimus, siūlančius
darbą Kanadoje. Lietuvos amba-
sada Otavoje tuo reikalu jau
kreipėsi į Kanados RCMP poli-
ciją. Jos duomenimis, Global
Green Network siūlo darbus prie
naftos gręžinių, o Bright Future
Inc. – signalizacijos sistemų su-
rinkimo namuose. Abiem atvejais
siūlomas geras atlyginimas ir iš
norinčių dirbti reikalaujama iš-
ankstinio apie 50 JAV dolerių
mokesčio už paslaugą. Lietuvos
imigracijos departamentas prane-
šė ambasadai Otavoje, kad šiuo
metu legaliai jokios darbininkų
grupės iš Lietuvos Kanadon nea-
tyvysta. RCMP policija perspėja,
kad jei negali užtikrinti sukčių su-
sigrinkų dolerių sugrąžinimo.
Dirbti Kanadoje jos įstatymai lei-
džia tik oficialiai priimtiems imi-
grantams. Tiems, kurie atvyksta
su turistinėmis vizomis, dirbti Ka-
nadoje draudžiama. Tokiu atveju
kanadiečiai netgi baudžiami ir už
darbo parūpinimą. Tad negalima
padėti net ir tiems tautečiams,
kurie laisvuose siūlosi atvykti Ka-
nadon laikinai padirbėti ir su do-
leriais grįžti Lietuvon. Tokiems
slapta parūpintas apmokamas
darbas taipgi yra nelegalus.

Ivedu šildymo ir vėsinto
sistemą, atlieku visus
taisymo ir skardos
darbus

(Esu "Union Gas"
atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

PĖSČIŲJŲ MARATONAS

Dvidešimt ketvirtuoju pėsčių-
jų maratonu gegužės mėnesį buvo
prisimintas ir pagerbtas vilnietis
Pranas Žižmaras (1905-1944),
sportininkas, kūno kultūros mo-
kytojas Vilniaus lietuvių Vytauto
Didžiojo gimnazijoje, vilniečių
sportininkų vadovas Kaune 1938
m. įvykusioje Pirmojoje tautinėje
olimpiadoje. Velionis taipgi buvo
okupuoto Vilniaus krašto lietuvių
ir nepriklausomos Lietuvos garbės
gynėjas. Lenkijos ultimatumo
Lietuvai 1938 m. jis iššaukė fech-
tuotės dvikovon lenką studentą ir
karininką, kovo 17 d. tartu žodžiu
įžeidusį Lietuvą. P. Žižmaras dvi-
kovą laimėjo, jaunimui tapdamas
lietuvių tautos didvyriu. Lietuvai
atgavus Vilniaus kraštą, jis 1939
m. buvo paskirtas Vilniaus apy-
gardos sporto vadovu. Sovietų Są-
jungai okupavus ir Lietuvą, ir Vil-
niaus kraštą, Pranas Žižmaras
1940 m. vasarą buvo suimtas NKVD
saugumiečių, mirė 1944
m., įkalintas Komių lageryje,
Šiaurinėje Rusijoje. Aido Žiliuko
pranešimu "Lietuvos aidas" skai-
tytojams, tradiciniais pėsčiųjų ke-
liautojų maratonais gegužės mė-
nesiais pradedamas turistinis se-
zonas. Šiemetiniu jau XXIV-ju
pėsčiųjų maratonu buvo pagerb-
tas iš Komių lagerio nesugrįžusio
vilniečio Prano Žižmaro atmini-
mas. Dalyviams nuo Naujosios
Vilnios geležinkelio stoties pir-
mąją dieną vešliais Vilnijos miš-
kais reikėjo nueiti 50 km Bez-
donių link. Išstvermingiausiasieji se-
kančią naktį ir rytą turėjo nueiti
dar du etapus po 25 km, pradėtus
ir užbaigtus Bezdonyse. Vyrų gru-
pėje pėsčiųjų šimto kilometrų
maratono laimėtoju tapo trakiškis
R. Januškevičius, moterų grupėje
– Elektrėnų komandos "Energi-
ja" narė V. Jankauskaitė.

ŠUNYS DRASKĖ BERNIUKĄ

Kanados spaudoje retkarčiais
pasirodo pranešimų apie šunis,
užpuolančius vaikus, o kartais net
ir suaugusius. Tokie reti įvykiai
dažniausiai pasitaiko miestuose,
kai miestėlėnas išsiaugina plėš-
rios veislės šunį, paruošą savo
apsaugai, ir bando įrodinėti, kad
tas šuo nepavojingas, nes jo pa-
ties niekada neužpuola. Lietuvoj
tokie šunys savyginai dažniausiai
laikomi kaime gyvenančių vienišų
žmonių. "Lietuvos rytas" balan-
džio pabaigoje plačiai nuskambė-
jo Anos Treščinės pranešimas
apie dvylikametį berniuką Aleksą
Cariovą, kurį pravažiuojančio au-
tobuso keleiviai pastebėjo dras-
komą trijų didelių palaidų šunų
Jonavos rajono Rimkų kaime.
Berniuką išgelbėjo sustabdyto au-
tobuso keleiviai. Jis buvo nuvež-
tas universitetinėn "Raudonojo
Kryžiaus" ligoninėn Vilnių su vi-
siškai nuo galvos nuplėstu skalpu,
kurį chirurgams pavyko prisiūti.
Jis taipgi užsiuvo ir šunų sudras-
kytos berniuko veido odos žaiz-
das. Žiauriai sukaniziotas buvo
visas berniuko kūnas. Jis teisinosi
ty šunų neerzinęs ir nežinas, ko-
dėl jį užpuolė ir net pargiuvu-
siam neleido pabėgti. Šunys pa-
siutėlis nesirgo. Juos ten laikė
kaime namelį su sklypeliu ir kar-
vute turinti septyniadešimt ket-
verių metų amžiaus Danutė Lau-
rinavičienė.

V. Kst.

Advokatas

VIDAS J. AUGAITIS

persikėlė į naują istaigą

Baulke, Augaitis & Wright
150 Hurontario Street, P.O. Box 100
Collingwood, Ontario, L9Y 3Z4

Tel. 705 445-4930 Fax: 705 445-1871

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- LAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEžiūra

- ♦ VAIKU EISENOS NESKANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPIEDYSTĖ
- ♦ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILUS ĮRANKIUS

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Iš kairės: A. TAMULIONIENĖ, muzikas ST. SLIŽYS, velionė a.a. BIRUTĖ JANUŠKIENĖ

Lietuvos mokyklos 600...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Atsiskleidę amžiai dingsta
užkulisuose, lieka scenos šo-
nuose, apsupę viduryje kukliai
tebostovėtinai du jaunuolius,
senusius XIV-XV amžius.

Devynioliktasis

XIX-asis ateina su Murav-
jovo Koriko spaudos draudimu.
"Nuo šio laiko būtina laikytis
taisyklės: nepraleisti spaudai nė
vieno lietuviško elementoriaus
lenkiškoms raidėms ir leisti
juos spausdinti tik tada, kai jie
bus perrašyti rusiškoms raidė-
m". Kartu ateina ir didžiojo
Motiejaus, Žemaičių vyskupo,
knygnešiu įkvėpėjo ipareigoji-
mai: "Štai tau duodu elemento-
rius žemaitiškoms raidėms, iš-
dalink ir išparduok vaikams,
kad jie nepamirštų tų raidžių,
kuriomis buvo spausdinamos jų
tėvų knygos". O kaip nuotaikin-
gai, išraiškingai žemaičių dainų,
šokių ir muzikos pyne atlieka
pačių Telšių (!) vaikų folkloro
ansamblių "Čiučiurks" (vadovė
R. Macijauskienė), atsivežę
net savo vėliavą. Iš širdies trau-
kia: "Nu nesizlastikim, geriau
padainuokim". Iš tikrųjų!...

Dvidešimtas

M. K. Čiurlionio "Beau-
santū aušrelė" (atliko M. K.
Čiurlionio menų gimnazijos
choras, kamerinis choras "Ai-
dija", vadovas R. Gražinis)
skelbia XX amžių. Tumo Vaiž-
ganto mintys iš 1918 m. publi-
cistikos: "Sveika, laisvoji, Ne-
priklausomoji". Neilgai trukus,
sceną užlieja raudonos liepsnos:
karas, trėmimai. Perskaitomas
A. Bernoto tekstas apie išvežtą
mokytoją Vizgirdą. "Jis mums
dėstė pasaulio istoriją..." Pa-
saulio... Jo nebėliko!

I septintąjį amžių

Lietuvos mokykla žengia į
septintąjį amžių. Jį pasitinka J.
Naujalio "Svajonė" (atliko M.
K. Čiurlionio menų gimnazijos
styginių orkestras, vad. P. Ste-
panovas), H. Nagio eilės "Daina
galingesnė už naktį" (atliko ber-
niukų ir jaunuolių choras
"Ažuoliukas", vad. V. Miški-
nis), J. Štrauso valsų montažas
(atliko Lietuvos vaikų ir jauni-
mo centro sportinių šokių stu-
dija "Miražas", vad. D. Marci-
šauskienė). Iš tiesų mirazas!
Profesionalumas, jaunystė, po-
lėkis. Skrieja poros, nešamos
Vienos valso garsų. Pasakiška ir
... graudu.

Nejau, nejau Lietuvos mo-
kykla septintajame šimtmetyje
nesugebėtų išmokyti jaunystės,
kaip emblemos pelėdiuko, visa
širdimi, visu protu įsikirsti į
knygą ir išugdyti... vertų Nobe-

**"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"**

Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

lio premijos?... Kaip dainavo
telšiškiai – tik nesizlastikim!

P. S. Šis rašinys baigtas Ju-
suišose, kaimelyje, prisiglaudus
girių, žydint įvoms, bekukuojant
gegutėms, beplakant lakštinga-
loms, kleketuojant gandrims...
"TŽ" skaitytojams pavarasio
nuotaikos, Sekminių dvasios!

Vilniaus arkikatedros Vyskupų
koplyčioje numatyta įrengti mar-
murinę lentą su atitinkamu įrašu,
liudijanti, kad čia buvo įsteigta
pirmoji Lietuvos mokykla
Nuotr. P. Lileikio

Hamilton, Ont.

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ
KUOPA Hamiltone maloniai kvie-
čia visus Hamiltono bei apylinkės
lietuvių ir tradicinę gegužinę-Joni-
nes. Šiais metais gegužinė įvyks bir-
želio 22 d. Hamiltono Giedraičio
žuklautojų ir medžiotojų klubo pa-
talpose prie Kaledonijos miesto.
Pradžią 12 v.p.p. Programoje: ska-
nus maistas, vaizdajuostė: "Skrudis
per Atlantą" – filmas apie lakūnų
Stepono Dariaus ir Stasio Girėno
žygį. Lauksime visų. K. D.

KANADOS LIETUVIŲ BEND-
RUOMENĖI Vasario 16-tosios
proga aukėjo: \$100 – G. J. Krišto-
laičiai, G. O. Melnykai, Alf. Pilipai-
vičius; \$50 – V. Beniušis, A. J.
Gedrimai, V. Kazlauskas, A. R.
Pleiniui, P. Sakalas; \$40 – R. Bul-
ovas; \$30 – J. Bajoraitis, V. Jonynas;
\$25 – K. Gudinskai, Z. Stonkus;
\$20 – P. Girnius, J. Januškevičius,
M. Jonikas, A. Jusys, K. Karaška,
V. Kežinaitis, S. Kojelienė, M. Ma-
cevičius, E. Mažulaitis, J. Merkevi-
čius, J. Miltenis, A. Pareštis, J. Ru-
daitis, V. Sakas, St. Senkus, Alb.
Stasevičius, Br. Venclovas, P. Žu-
lys; \$10 – J. Kamaitis, P. Kanopa,
T. Repeckienė.

Windsor, Ont.

A. a. BIRUTĖ JANUŠKIENĖ.
1997 m. gegužės 8 d. netikėtai
Windsoro ligoninėje mirė Birutė
Januškienė, savo sodriu mezosop-
ranu turinusi Winnipeg, Windso-
ro, Detroito ir St. Peterburgo cho-
rus bei dainavusi solo. Sekančią
dieną įvyko atsisveikinimas ir Roži-
nis Janisės brolių laidotuvių na-
muose Windso, o gegužės 10 d.
Šv. Gabrieliaus šventovėje buvo at-
našaujamos gedulinės Mišios tos
parapijos klebono kun. Mark Bolo-
han ir Detroito Šv. Antano lietuvių
parapijos klebono kun. Alfonso Ba-
bono.

Muzikas Stasys Slizys, Šv. An-
tano parapijos vargoninkas ir chor-
vedys, mirusios pagarbatai atliko tu-
riną muzikinį koncertą, grodamas
vargonais ir giedodamas savo giliu
baritono balsu. Įžangai atliko psal-
mę "Miserere mei Deus". Sekė
"Reguami aeternam", "Viešpatie
pasigailėk" (A. Mikulskio), "Aš su-
kalbėsiu Ave Maria" (S. Slizio),
"Šventas ir garbė Jam" (C. Goun-
nod), "Agnus Dei" (S. Slizio),
"Anapus saulės" (Brock). Išdynt
karstą iš šventovės St. Slizys grojo
Chopino laidotuvių sonatą.

Tik prieš metus Šv. Antano
šventovėje buvo prisimintas velio-
nės vyro Petro Januškos mirties de-
šimtmetis. Tada panašų turiną
liturginės muzikos koncertą atliko
velionė, Stasys Slizys ir jo vadovu-
jamas choras. O balandžio 18 d. St.
Petersburge buvo šaulių surengtas
koncertas, kuriame dar dainavo Bi-
rutė Januškienė Reginos Dikičienės
vadovaujama vienete. Ji atsisvei-
kino su visais per savo ir kitų mu-
ziką.

Velionė gimė Vieksniuose.
Stepas Sodeika nuo jaunų dienų
pastebėjo jos gražų balsą. Ji buvo
priimta dainuoti Lietuvos dainų
šventėje Klaipėdoje. Tėvai Rozalija
ir Kazimieras Kuzminkai persikėlė
su vyresne dukterimi Izabele ir ja-
unesne dukterimi Birute Kaunan ir
ten rūpinosi pastarosios muzikiniu
lavimu. 1944 m. vasario 22 d. Igu-
los šventovėje Birutė susitokė su
Petrui Januška. Buvo išpildingos
vestuvės su karietomis. Artėjo fron-
tas. Lapkričio mėnesį Nidoje pala-
dojo pirmąją dukrelę. Pasitraukė
Vokietijon. Po karo ten vyras įstei-
gė prekybos mokyklą. Jau anksčiau
Kanadoje gyvenęs vyro brolis My-
kolas iškvietė Petro Januškos šeimą
Winnipegą. Tai buvo 1947 m. Jie
ten nuvyko su vienmečiu sūneliu
Arūnu. Kanadoje gimė dukterys
Rūta ir Birutė. 1950 m. Januškių
šeima persikėlė į Winsorą.

Gegužės 10 d. buvo apsiniau-
kusi, tačiau vis prasiverždavo saulės
spinduliai. Automobilių vilkinė
pasileido virš 300 km. kelionei iš
Windsoro į Mississaugos Šv. Jono
lietuvių kapines. Prie raudono ma-
muro Januškių paminklo jau laukė
naujai iškastas duobė. Liūdinčius
sutiko prelatas Jonas Staškevičius
su maldomis. Duobėn neuleistas
karstas ir užpildytas žemėmis, o ant
jų žemių padėtos raudonos rožės.

Kaip Stasys Slizys rytiniame
muzikiniame koncerte mums pri-
minė, mes dabar supratome jog Bi-
rutė perėjo gyventi ne duobėn, ne į
kapus, bet į mūsų širdis, kurioms
buvo lemta ją pažinti gyvenime.
Saulius Šimoliūnas

● FAKTAS, kad tremtis daugeli
nubloškia į nevaisingumą. Bet taip
atsitinka beveik vien su mažai ga-
biais, kurie tik tritros tautinės at-
mosferos dėka šlaip taip galėjo išsi-
vystyti. Jei tokie, patekę svetur, ten
nutyla, tai niekam iš to nuostolių
nėra.

J. ERETAS

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos garbės konsulatą
jau atidarytas San Francisco
mieste. Garbės konsulu buvo pa-
skirtas amerikietis Richard W.
Bingham, didelės finansinės
bendrovės American Industrial
Partners prezidentas. Atidarymo
dalyvius su juo supažindino dr.
Alfonas Eidintas, Lietuvos am-
basadorius JAV. Naujo konsulato
atidaryme dalyvavo generalinis
Lietuvos konsulas Niujorke Pe-
tras Anusas, Lietuvos garbės kon-
sulas Los Angeles mieste Vytau-
tas Čekanauskas, Lietuvos garbės
konsulė Klivlande Ingrida Bub-
lienė ir San Francisco lietuvių
veikėjai. Pasak ambasadoriaus dr.
A. Eidinto, tai yra jau šeštoji kon-
sulinė Lietuvos atstovybė. Mat
pirmą Lietuvos garbės konsulatą
buvo atidaryti JAV Klivlande ir
Kanados Vankuveryje. Planuoja-
ma atkurti generalinį Lietuvos
konsulatą Čikagoje. Lietuvos gar-
bės konsulu pasirinktas ameri-
kietis R. W. Bingham lig šiol tik
rėmė Lietuvą, o dabar jis rūpinis
jos ryšių plėtimu su Kalifornija.

Rokas Zubovas, iš Lietuvos
išsileistas į JAV, jau yra atidaręs
fortepijono studiją Čikagoje. Me-
tinis jo mokinių koncertas bal-
andžio 25 d. vakarą įvyko Čika-
gos priemiesčio Burr Ridge
"Beautiful Sound" salėje. Skam-
bėjo jaunųjų pianistų atliekami
Lietuvos kompozitorių ir tarptau-
tinių klasikų kūriniai.

Lenkija

Stepo Dariaus ir Stasio Gi-
rėno žuvimo vietovė Soldinas, da-
bar prijungtas prie Lenkijos, vadi-
nasi Mislibožu, kuris yra Gožovo
vaivadijoje. Žūties vietoje stovi
gražus paminklas mūsų transat-
lantinių lakūnų atminimui. 1983
m. Lenkijos lietuvių draugijos pa-
stangomis prie paminklo buvo
privirtintas užrašas, lenkų, vokie-
čių, anglų ir lietuvių kalbomis
skelbiantis: "Čia žuvo lietuviai la-
kūnai – Atlanto nugaletojai – Ste-
ponas Darius ir Stasys Girėnas".
Lenkų šovinizmas neturi ribos.
Beveik kasmet buvo nuplėšiamos
kelios šio įrašo raidės, o šiemet
pasiektas neapykantos rekordas,
sunaikinus net 112 paminklinio
užrašo raidžių. Paminklas, globo-
jamas Lenkijos lietuvių draugijos,
nebuvo apdraustas. Tad lietu-
viams padarytas ne tik tautinis,
bet ir finansinis nuostolis. Tautie-
čių iš Lietuvos pastatyta muziej-
nė klėtelė yra apdrausta. Ji nebu-
vo paliesta vandalų.

Paryžiuje lenkų kalba lei-
džiamas mėnesinis žurnalas "Kul-
tura" savo "Redaktorius užrašų"
skyriuje primena Lietuvos len-
kams, kad jų skundai, liečiantys
skriaudamas Lietuvos lenkų švie-
timui, nėra teisingi. Šis ir Varšu-
voje skaitomas žurnalas primena
skaitytojams, kad Lietuvoj 14.000
lenkų moksleivių turi 130 lenkiš-
kų mokyklų. Jiems yra 140 pavė-
dinimų turinčių lenkiškų vadovė-
lių, kuriuos nemokamai gauna tie
moksleiviai. Šiais metais Lietuo-
je lenkiškoms mokykloms vėl bus
išleisti 23 lenkiški vadovėliai. Pa-
sak lenkų "Kultūros" žurnalo,
Lenkijoje yra apie tūkstantį lietu-

vių moksleivių. Jiems pernai buvo
išleistas tik vienas lietuvių kalbos
vadovėlis. Net ir vienintelėje lie-
tuviškoje gimnazijoje Punske lie-
tuviai mokytojai lietuvių moks-
leivius turi mokyti iš lenkiškų va-
dovėlių.

Vokietija

Vasario šešioliktosios gimna-
zijos tryliktoji klasė šiemet turi
šešiolika abiturientų, kurie tradic-
iniu šimtadienio renginiu pra-
dėjo ruoštis abiturito egzaminams.
Jiems skirtą dieną sudainavo vie-
nuoliškai, o jų tradicinį teismą
surengė dvyliktojai. Nors trylik-
tojai abiturientai turėjo gerus ad-
vokatus, visi už praecites nusikal-
tumus buvo nubausti įvairiomis
šimto dienų bausmėmis.

Kovo vienuoliiktosios šventę
Vasario šešioliktosios gimnazijos
moksleiviai ir mokytojai pradėjo
nepriklausomybės atgavusios Lie-
tuvos trispalvės iškilimu ir daly-
vavimu Mišiose. Tos šventės die-
ną pamokas pakeitė lietuvių kal-
bos mokytojos Bronės Lipsienės
bendrabučio salėje surengtas at-
mintinai išmokyti eilėraščių dekla-
mavimas. Vyresniųjų grupėje per-
gałę aštuntokei Gretai Stančaitėi
atnešė kalifornietės Alės Rūšės
eilėraštis "Artojai svetur". Paska-
tinamąją konkurso premiją buvo
apdovanotas tryliktoklas Arielis
Kalainis iš Pietų Amerikos. Jam,
matyt, nebuvo lengva ten išmokyti
J. Aisčio "Peisažą".

Margučių dažymo popietę
Vasario šešioliktosios gimnazijos
moksleiviams kovo 14 d. surengė
bendrabučio auklėtojos Genė
Venckuvienė ir Elena Tenskau, o
jas viena savaite pralėkė su ve-
lykiniais rankdarbiais supažindi-
nusios mokytojos Lieselotte Man-
ta ir Angelė Vilčinskienė.

Šiemetiniams rašinių konkur-
sui Vasario šešioliktosios gimna-
zija buvo pasirinkusi jaunimui ak-
tualią temą "Draugystės šviesa".
Slapyvardžiu pasirašytus konkur-
sinius rašinius vertintojams reikėjo
įteikti iki vasario 16 d., o konkur-
so rezultatai buvo paskelbti Kovo
vienuoliiktosios šventėje. Kalifor-
niečio mecenato Algirdo Gustai-
čio šimto dolerių premiją pasida-
lijo tryliktokei Tobias Šrioteris ir
Jurga Banytė. Trečią vietą laimė-
jo tryliktoke Laima Lipšytė ir dvy-
liktoke Dovilė Masionytė. V. Kst.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant
ar tik dėl informacijos
apie namus, vasarna-
mius, ūkius, žemes
Wasagos, Staynerio
ir Collingwoodo apy-
linkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

**"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS**
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9
v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p.,
penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais –
nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmenines nuo6.25%
santau pas2.25%	neklm. turto 1 m.5.40%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....2.50%	Nemokami čekių sąskaitų
180 dienų indėlius.....2.75%	apmokėjimai. Nemokama
1 m. term. indėlius.....3.25%	narių gyvybės drauda
2 m. term. indėlius.....4.00%	pagal santauų dydį
3 m. term. indėlius.....4.50%	iki \$2,000. Be to, narių
4 m. term. indėlius.....5.00%	santau pas apdraustas
5 m. term. indėlius.....5.50%	TALKOS atsargos kapitalu
RRSP ir RRIF	3 mil. dol. ir Kanados
(Variable).....2.50%	valdžios iki \$60,000
1 m. ind.3.25%	sumos draudimu
2 m. ind.4.00%	
3 m. ind.4.50%	
4 m. ind.5.00%	
5 m. ind.5.50%	

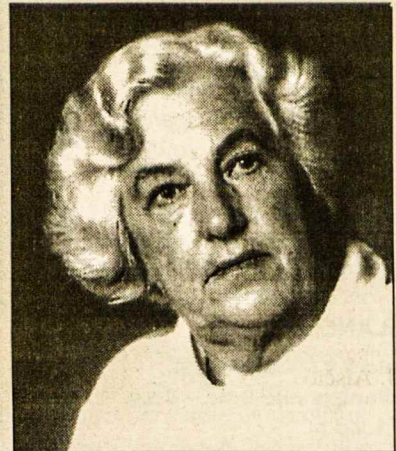
“Aitvaro” ateitį lems jaunimas

“Aitvaro” 25-metis buvo atšvęstas balandžio mėnesį iškilmingu pokyliu ir vaidinimu. Atgarsiai buvo labai pozityvūs, visi džiaugėsi renginio pasisekimu. Girdėjome apie “Aitvaro” 25 metų išdaigas ir iškylas, tačiau norėtusi dar sužinoti apie pačios režisierės, Aldonos Dargytės-Byszkiewicz nuotaką keliu su šia teatro gupe. Ji atsako į “TŽ” bendradarbės klausimus.

– Kada Jūs pradėjote domėtis teatru?

– Aš pasirodžiau scenoje pirmą kartą būdama 6 metų ir nuo pat mažens mėgau teatru. Gresiant sovietinei okupacijai, su šeima pasitraukėm Vokietijon, kur Rotenburgo ir Ansbachio lietuvių stovyklose, jau būdama 19–20 metų, išjungiau ir teatrinę veiklą. Ten teko dirbti su Jurgiu Juodžiu ir Justinu Pusdešriu. Atsikėlusį į Torontą, įstojaui į “Etobicoke Little Theatre”, kur man teko keletą gan gerų vaidmenų.

– Kada pradėjote galvoti apie teatro įsteigimą?

ALDONA-DARGYTĖ BYSZKIEWICZ, Toronto lietuvių dramų teatro “Aitvaras” įsteigėja ir režisierė

– Man ilgai sukosi mintis, kad reikia įsteigti lietuvių teatrą Toronte. Čia buvęs “Sietynas” iširo apie 1950 m. Jau daug metų buvo praėję be panašaus vienetų. Pagaliau keleto asmenų paskatinta, sušaukiau susirinkimą. Į pirmąjį kvietimą atsiliepė šeši asmenys – Vytautas Staškevičius, Aldona Kairytė, Regina Kryžanauskaitė, Edvardas Zabielis, Antanas Zadurskis ir Lilė Nakrošienė. Su jais pradėjome rengti vaidinimą “Teodolinda”. Įdomus buvo momentas, kai po trijų mėnesių repetavimo Antanas Zadurskis atsisakė toliau vaidinti. Kodėl? Jis pasiaiškino, jog nesupranta, ką jis vaidina. Vita Balčiūnaitė apsiėmė jį “apmokoti”. Jis išmoko savo vaidmenį ir pramoko lietuviškai. Pagaliau 1972 m. rudenį pastatėme “Teodolindą” Toronto visuomenei, kuri mūsų pastangas labai šiltai priėmė. Buvome prašyti vaidinimą pakartoti; po to sumanėm statyti “Kopūstus”, “Mirga”... Per 25 metus pastatėme apie 20 veikalų, įvairių pasirodymų ir jungtinių renginių su mūsų kolegomis Hamiltono “Aukure” ir jo režisierė, ilgąmetė bičiulė Elena Dauguvietyte-Kudabienė.

– Kas Jums teikė didžiausią pasitenkinimą?

– Man visa “Aitvaro” veikla suteikė labai daug džiaugsmo. Įsimintinas buvo “Tėvo ir sūnaus” pasisekimas – teatro festivalyje Čikagoje gavome pagyrimų už geriausią lietuvių kalbą. Su malonumu visada prisimenu “Saulėgrąžų salą” ir tuometinį artistų pasišventimą bei darnų bendradarbiavimą.

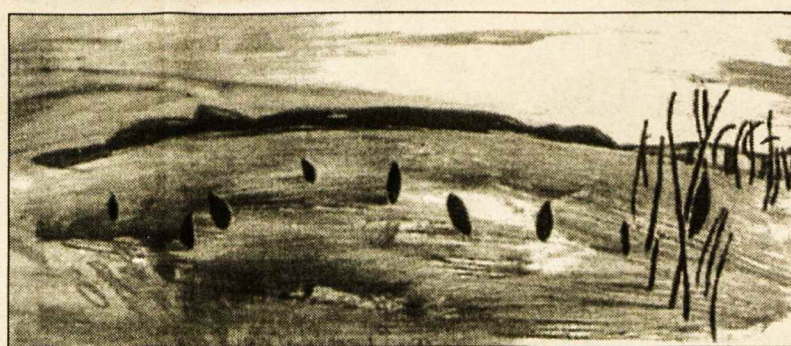
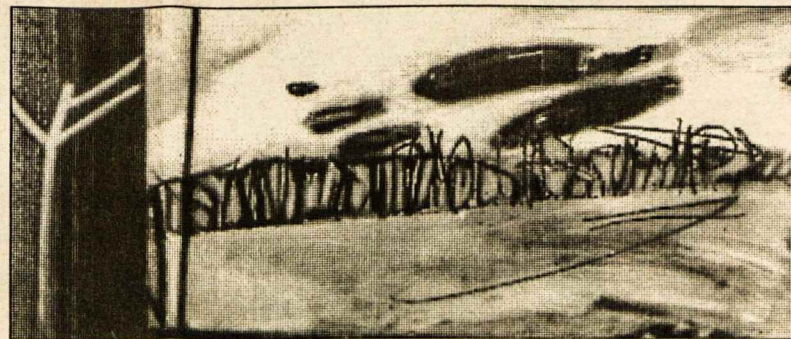
Visos gastrolės buvo sma-

gios – aišku, išskyrus, kai dėl nežinomų aplinkybių kur nors atėjo mažai žiūrovų. Visur buvome gražiai priimti, turime ir malonių, ir juokingų prisiminimų. Buvo nepaprastai jautrus ir svarbus įvykis 1990 m. vežti “Aitvarą” (kartu su “Aukuru”) gastrolėms į Lietuvą, kur gimė mano teatrinės svagonės. Mus kvietė Lietuvos kultūros ministerija, globėjo Šiaulių dramos teatras. Aplankėme labai daug vietovių – Kauną, Klaipėdą, Panevėžį, Rokiškį, Šiaulius ir Vilnių. Visi mums buvo be galo vaišingi ir šilti.

Kaip kiekvieno šeimoj, buvo ir sunkių momentų, ypač staiga netenkant savo narių. Tačiau iš rasdavau ir pagalbos ranką, ir atramą aitvariečių tarpe. Ypatingai dėkinga esu savo ilgametei draugei, vienai iš mūsų “steigiamojų” teatro, Lilė Nakrošienei, kuri ir vaidino, ir padėjo režisuoti, ir dar dabar yra mūsų grimoitoja.

– Kokią numatote “Aitvaro” ateitį?

– Sekantis mūsų teatro dvidešimtpenketis priklausys jaunimui ir nuo jaunimo. Pirmąjį vaidinimą išjudino jaunimas, dalis jo net tada gerai nemokėjo lietuviškai. Bet juos ir visus norinius vaidinti priėmė ir “Aitvarą”, kur jiems buvo proga geriau išmokti kalbos, pasireikšti ir pabendrauti. Bendromis jėgomis sugebėjome “apsilifuoti”, visuomenę sudominti ir tokiu būdu prisidėjome prie lietuviško darbo. Turiu vilties, kad “Aitvaras” ir toliau nepraras savo jaunatviško entuziazmo ir pasiryžimo nešti lietuvišką žodį į scenos šviesą.

Dail. SNAIGĖ ŠILEIKIENĖ, “Mėlyni debesys”; mišri technika, 10"x28". Žemiau: “Maži kedrai”; mišri technika, 10"x22"

“Ieškojau savitos technikos”

Kauno dailės instituto rektoriaus prof. VAIDOTO PALIO dialogas su dailininke SNAIGE ŠILEIKIENE, kurios darbų paroda vyksta Toronte “Del Bello” galerijoje (788 King St. W.) š. m. birželio 5-21 dienomis

V. P. Tavo paveikslus pamatys ir įvertins patys žiūrovai. Mudu gi mėginkime aptarti tavąjį kūrybinį kelią iki šios parodos. Kur šio kelio pradžia?

S. Š. Gimiau Toronte prieš keturias dešimtis metų. Tėvai augino mane aplinkoje, kurioje tikslieji mokslai darniai pynėsi su menais. Galbūt todėl savo gyvenimo tikslu aš ir pasirinkau dailę. Pirmąsias studijas, pradėjau Toronto universitete, po to grafiką studijavau Paryžiuje, Ecole des Beaux Arts.

V. P. Dailininkams būna svarbu save parodyti. Ar daugelyje parodų dalyvavai?

S. Š. Iki šiol esu surengusi šešias asmenines parodas Kanadoje ir Lietuvoje. Nuolat dalyvauju Ontario dailininkų grupinėse parodose.

V. P. Pastarieji Tavo darbai dvelkia gamtos gaivumu. Kaip to pasiekė? Kas Tau svarbu kūryboje?

S. Š. Pirmiausia – atvaizdavimas to, ką mačiau ir “perleidau” per savo jausmą. Be galo domina forma, kuri suvokiui ir galiu perteikti greita lakoniška linija ar apibendrintu spalviniu potėpiu. Apskritai kūryba man yra kaip kelionė, kurioje žinau tik pradžią. Ir niekad negaliu nuspėti, kur ir kaip ji baigsis.

V. P. Betgi esi grafikė. Kas tave pastūmėjo redukuoti tradicinius grafinės raškos būdus?

S. Š. Minėjau, kad mane visada žavėjo laisvas mostas. Įprastoji grafikos technika verčia tai mostą kruopščiai nupiešti. Tačiau ar galima tai atlikti susikaupus ir įsitempus, jaučiant nepataisomą našta?

V. P. Tad gal tai panašu į vaikščiojimą virve?

S. Š. Taikliai pasakyta. Žmogus tikrai galėtų laisvai ir grakščiai eiti žolėje patiesta virve. Tačiau jei ši būtų pakelta aukštyne? Argi žmogų, žengiantį ją, nekaustytų baimė suklysti? Norėjau rasti tokią kūrybinę techniką, kuri leistų greitai ir drąsiai eiti pirmyn, išlaisvinti nuo “galimos klaidos” baimės.

V. P. Tai skamba intriguojančiai. Rūpi paklausti: kokia gi toji technika?

S. Š. Technika buvo ir vi-

suomet bus menininko paslaptis. Tad aš atsakysiu apibendrinčiai – tai pastovaus grafinio piešinio ir kintančio tapybinio modeliavimo junginys. Naudojant šią savitą techniką mano darbai, priešingai nei tradiciniai daugkartiniai vienodi atspaudai, tampa iš esmės kitokiais: kiekvienas kūrinys yra autorinis bei nepakartojamas. Tie žmonės, kurie nuspręstų įsigyti mano paveikslą, gautų vienintelį originalų kūrinį. Kito tokio nebūtų ir būti negalėtų.

V. P. Neabejoju unikalia Tavo darbų verte. Betgi grįžkime prie Tavosios parodos. Matau kūrybinį seriją, įvardintą “sumachai” (beje, šie medžiai Lietuvoje yra vadinami žagreniais, – gal dėl savo šakelių keistų posūkių, taip primenančių artojo žagrės profilį). Kas Tave patraukė šion temon?

S. Š. Jau senokai užbūrė mane šių medžių formų paprastumas ir grakštumas, taip gerai suvokiama chaotiško miško fonas. Tada dar negalvoju apie seriją – tiesiog laisvai piešiau juos, vėliau stebėjau ir vaizdavau sumachų aplinką, įvesdavau spalvą. Visa tai išsivystė į ciklą, kurį kūrėu apskritus metus. Manau, pavasario, vasaros, rudens ir žiemos kaita galima įžvelgti mano darbuose.

V. P. Daugel menininkų buvo viengungiai iš principo. O tau šeima ar neklaido kūrybai?

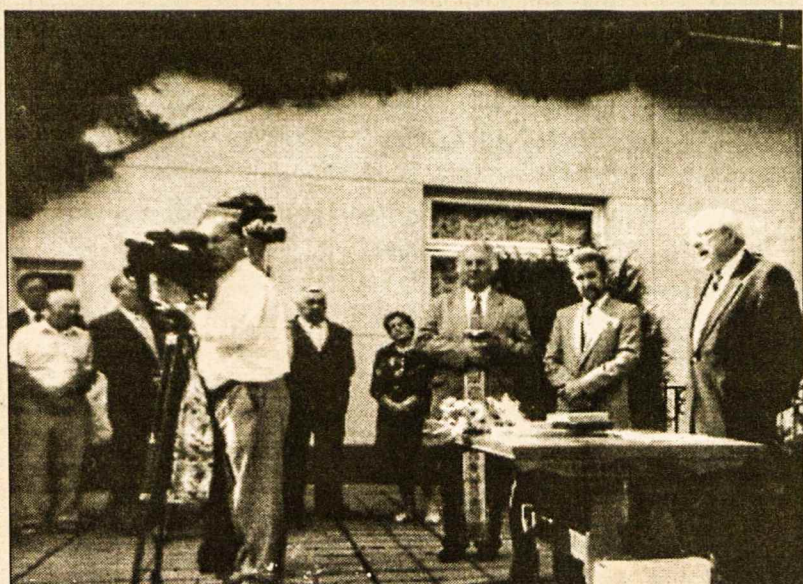
S. Š. Vienai, be šeimos, rūpesčių gal ir būtų mažiau. Bet šilumos, kurią gaunu šeimoje, niekas negalėtų atstoti. Mūsų sūnūs Dainius ir Gintaras savo gavių ir tyru žvilgsniu visados skatina mane naujumi ieškojimams. Pagaliau man vaikai – pati aukščiausia kūryba.

V. P. Tai nuostabi! Bet visoms kūryboms yra rėmai: terminai, sustarimai... Kaip paveikė Tave žinia apie būsimą parodą?

S. Š. Iki tokio momento kūryba dažniausiai būna itin laisva, kartais net neapibrėžta, – vien ieškojimai. Žinau, kad bus paroda, supurtu, sustabdo klaidojimus, priverčia pasirinkti išeities tašką ir nuo jo viską tvarkyti. Chaotiškas judėjimas įgauna tiesią kryptį. Štai taip ir gimė manoji sumachų tema bei jos išraiška paveikslų serijoje. Kiekvieną darbą kūrėu ne vieną dieną, nesistengdavau jo tuoj pat užbaigti. Užpiešdavau, užtapydavau vieną sluoksnį po kito savęs nevaržydamas. Taip atsiradavo matomas ryšys tarp pradinio paveikslų ir jo vėlesnio sluoksnio. Ryšys tarp mano praities ir dabaties. O gal ir ateities...

V. P. Ateitį įžvelgiu Tavo parodos baigiamajame paveiksle. Tolstant medžių eilė lyg sako: dar kažkas bus. Aš tikiu – bus Tavo kūryba; bus jos parodos, bus daug žiūrovų ir vertintojų. To ir linkiu Tau.

Pastaba. Dail. S. Šileikienės paroda “Del Bello” galerijoje pavadinta “Painted Sumacs”. Lankymo dienos – nuo antradienio iki šeštadienio 12 v. – 5 v.p.p. Telefonu informacijai: 416 504-2422.

JAV gyvenantis VYTAUTAS BELECKAS, atvykęs į Lietuvą, Valstybės archyvu perdavė daug savo ir brolio dokumentinių filmų, labai vertingų kino juostų. Perdavimas įvyko V. Belecko gimtinėje Puožo kaime, Kupiškio rajone

“Kronikos” tomas kitataučiams

KUN. DR. V. SKILANDŽIŪNAS

Lietuvos “Kronikos” sąjunga Čikagoje “Kronikos” 25 metų sukakties proga išleido puošnų, kietais viršeliais, anglų kalba VI-jį tomą: “The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Vol. 6, Underground Journal, nos. 40-49, Of Human Rights Violations, 1979-81. Edited by Nijolė Belecka Gražulis, p. 678. Šis angliškas tomas skiriamas šv. Kazimiero 500 metų mirties paminėjimui, kai tuo tarpu lietuviškas tomas buvo skirtas “Kronikos” 10 metų sukaktčiai (1972.III.19 – 1982.III.19) paminėti.

Įdomi naujybė šiame tome yra ta kad atsivertus pirmuosius puslapius dėmesys kryps ta kardinolo Bernardino, buvusio Čikagos arkivyskupo įvadą ir kun. prof. P. Rabikauskos, SJ, straipsnį apie šv. Kazimierą – mūsų visų vilčių palaikytoją ir stiprintoją.

Leidėjas savo pratarmėje iškelia atkaklų pasipriešinimą Sovietinės Rusijos naudojamai prievartai ir gaudinimui Lietuvoje, kad sulaukėtų tikinčiųjų nuo religinės praktikos. Smulkiai iškeliamos ir viešuma slapstos ir klastingos persekiojimų užmačios.

“Kronikos” paruošimas vyko slapta ir gerai organizuotai, nors ir su primityviausiomis dauginimo priemonėmis. Nepaisant visų sunkumų bei kliūčių, “Kronika” pasirodė jau apie 5 kartus per metus, pradedant 1972 m. kovo 19. Nėra jokios abejonės, kad tai gerai dokumentuotas leidinys apie 4 milijonų katalikų priespaudą Sovietų okupuotoje Lietuvoje.

Kardinolas Bernardinas savo įvade primena pirmiausia leidėjų ir korespondentų atsargią laikyseną. “Kronika” buvusi ne tik spausdinama slapta, bet ir dalinama slapta iš rankų į rankas, kol pasiekdavo Vakarų pasaulį, ypač Vatikano radiją, “Amerikos balsą” ir “Laisvosios Europos” radiją. Kardinolas pabrėžia, kad “Kronika” nėra tik sausa statistika, o gyvenimo tikrovė – vyrai, moterys ir vaikai, jauni ir seni, vienuoliai ar pasauliečiai, kurie liudijo Kristų, gynė savo tikėjimą ir tėvynę. Su pagrindu Lietuva vadinama katalikybės avangardu. “Kronika”, anot Kardinolo, tai sielvingas šauksmas į Vakarų pasaulį gelbėti Lietuvą, kurios katalikybė

ir laisvę atsidūrė mirtiname pavojuje.

Baigdamas savo įvadą, kardinolas rašo: “Noriu pagerbti tuos nežinomus leidėjus bei rašytojus ir padėkoti už puikiai atliktą darbą. Noriu pagirti Lietuvos Kronikos sąjungą, L.K. religinę šalpą ir visą lietuvių visuomenę už “Kronikos” paskleidimą įvairiomis kalbomis. Pagaliau noriu rekomenduoti “Kroniką” tiems, kurie studijuoja šiuolaikinę katalikybę, rūpinasi žmogaus teisėmis ir gal laiko religinį tikėjimą bei politinę laisvę savaime suprantamu dalyku”. Taip užbaigia savo įvadinį rašinį buvęs ir neseniai miręs Čikagos kardinolas Bernardinas.

Kun. Paulius Rabikauskas, SJ, savo straipsnyje apie šv. Kazimierą primena vokiečių žurnalą “Herder Korrespondenz” 1983 m. keltą mintį, kad šiuo laikų žmogus nėra patenkintas vien racionaliu, teoriniu, žodiniu šventojo pristatymu bei aprašymu. Jis nori pamatyti gilaus tikėjimo įsikūnijimą konkrečiame asmenyje. Autorius nurodo kaip pavyzdį gilaus tikėjimo kompozitoriaus Olivier Messiaen sukurtą operą “Šv. Pranciškus”, pastatytą Paryžiaus teatre, kuri pažadino žiūrovų, ypač jaunimo, entuziazmą. Čia man prisimena vieno iš pirmųjų “Kronikos” organizatorių, pakėlusį balsą prieš persekiojimus, kun. J. Zdebskio žodžius, užrašytį 1996 m. jo užrašų išleistoje “Gyvenimas mąstymuose” knygoje: “Šiandien reikia ne įrodyti Dievą, bet parodyti. O parodyti galima tik vykdant pagrindinius Kristaus reikalavimus: 1. nė vieno žmogaus nelaikyti priešu; 2. gera daryti ir tam, kuris man bloga daro; 3. būti atakingam už kiekvieną; 4. nuolat siekti pažangos. “Iš to patį, kad jūs mano mokiniai”. – “Jei gera darysite tiems, kurie jums daro gera, – juk ir pagonys taip elgiasi”.

“Kronikoje” minimi tremtiniai ir kankiniai, subrendę dvasiniaiame gyvastingume, buvo tvirti, be jokių svyravimų, pasiryžę parodyti Dievą ne tik savo bendro likimo broliams ir sesėms, bet ir jų kankintojams, sukeliant juose nerimą, susierzinimą, svyravimą ir pasimetimą, nesusižadymą smegenų plovimo užmojuose. Man rodos, tokią tremtinių laikyseną patvirtin-

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

“Dainavos” ansamblis Čikagoje surengė Jaunimo centrui skirtą koncertą. Ansambliui dirigavo jo vadovas Darius Polikaitis. Dvidešimt aštuonis ansamblių paruošti koncertai padėjo Darius Polikaitis.

Prof. dr. Marijos Gimbutienės atminimas pagerbtas šį pavasarį JAV išleista antologija “From the Realm of the Ancestors” (“Iš protėvių karalystės”). ELTOS pranešimu “Lietuvos rytu”, šis veikalas yra skirtas pasaulinio garso mokslininkei Marijai Alseikaitei – Gimbutienei (1921-1994), naujojo archeomitolgijos mokslo įsteigėjai. Beveik tūkstančio puslapių antologiją sudarė velionės biografė ir raštų redaktorė Joan Marler, jai jungusios prof. dr. M. Gimbutienės buvusių kolegų ir mokinių bei jos įtaką turėjusių kitų mokslininkų straipsnius ir atsiminimus, gautus net iš šešiolikos valstybių. Tarp jų yra ir atsiliepimų iš Lietuvos: prof. Gintauto Česnio – apie bičiulystę su M. Gimbutiene, dr. Adomo Butrimo – apie jos gyvenimą ir darbus, įnašą baltų archeologijon, Vilniaus universiteto doktorantės Indrės Ananaitytės – apie M. Gimbutienės sukurta archeomitolgiją, naująją mokslo šaką. Pagrindinės antologijos “Iš protėvių karalystės” sutiktuvės įvyks birželio 6-7 d.d. Vašingtono Smithsonian institute.

Rašytojas Juozas Kralikauskas, buvęs torontietis, Lietuvon grįžęs prieš vėnerius metus, įsikūręs Vilniuje, Jeruzalės globos namuose, išpūdziais drąsiai dalijasi su “Lietuvos aidu” atstove Evelina Daciute. Jam atrodo, kad daugelis toli nuo Lietuvos gyvenančių lietuvių bijo grįžti. Tokiems jis prideda savo drąsų pastabą: “Jeigu širdyje saugu ir jauku, tai nieko ir nebijai...” O vis dėlto ir J. Kralikauskui atrodo, kad žmonės ten dabar labai pasikeitę. Esą jam netgi buvo kilęs klausimas: “Ar čia kita tauta, ar aš ne į Lietuvą pataikiau?” Mat prisiminė laikai, kai jo tėviškėje, Kietaviškių kaime, žmonės tik pagaliuku duris užkimsdavo, primindami kaimynams, kad jų nėra namie. Rašytojas J. Kralikauskas žurnalistei E. Daciutei, beveik girdamas tuos laikus, pasakojo: “Niekad negirdėdavau, kad mūsų parapijoje ką nors užmuštų, kad kas nors išsikurtų, tai tokioje Lietuvoje aš gyvenau. Tačiau aš nė vienos minutės čia nesigailėjau, jeigu mane ir užmuštų, tai tegul tik Lietuvoje...”

Europos lietuviškųjų studijų keturiasdešimt ketvirtoji savaitė šią vasarą įvyks liepos 20-27 d.d. Romuvoje, Vasario šešioliktosios gimnazijoje, Hiutenfelde, Vokietijoje. Savaitė pradedama tradiciniu susipažinimo vakaru. Jos dalyvių jau laukia šiuo metu programon įtraukti pranešimai ir paskaitos: klaipėdiečio Leonido Donskio – “Kultūrinis elitas ir jo samprata Lietuvoje”, bammentaliečio Artūro Hermano – “Lietuvos mokslo problema Rytų Prūsijos Bažnyčioje 1900-1930 m.”, kauniečio Egidijaus Aleksandravičiaus – “Lietuvos universitetų sampratos ir raidos keliai”, frankfurtiečio Tomo Sudavičiaus – “Taikomoji biologija”, Prahoje gyvenančio Kęstučio Girmiaus – “Lietuva tarp seimo ir prezidento rinkimų”, vilniečio Arūno Sverdiolo – “Filosofinis Vytauto Kavolio projektas”, vilniečio Dariaus Kuolio – “Mirties samprata senojioje Lietuvos kultūroje”, Alfredo Bammesbergerio iš Eichstatto – “Etimologija, o kas toliau?” Prie paskaitų reikėtų priskirti ir atvirus diskusijas “Politiniai ir kultūriniai Lietuvos projektai”.

Koncertinei savaitės programai bus skirtos Jolantos Donskienės ir Leonido Donskio atliekamos lietuvių liaudies dainos. Savaitė bus uždaryta po jos aptarimo ir sekmadienio Mišijų liepos 27 d. Jos programų vadovai stuttgartietis Jonas Norkaitis, kauniečiai Egidijus Aleksandravičius ir vilnietis Darius Kuolis. Pragyvenimas savaitė kainuos: 550 DM (80 DM – dieniai) kambaryje vietnam asmeniui, 500 DM (72 DM – dieniai) kambaryje dviem asmenim. Jaunimui savaitė prastesnė patalpose – 200 DM (30 DM – dieniai). Registruotis prašoma pas Tomą Bartusevičių, Lorsch Str. 1, 68623 Lambertheim, Vokietija. Tel. 06256-322, faksas: 06256-1641.

Lietuvos filharmonijoje Vilniuje kovo 8 d. buvo atidaryta dailininkų Antano Kmieliausko ir Ramunės Kmieliauskaitės, tėvo ir dukros, darbų paroda. Jos atidarymui buvo pasirinkta tapytojo, skulptoriaus ir grafiko A. Kmieliausko, Lietuvos valstybinės premijos laureato, šešiasdešimt penktąjį gimimo dieną. Šiai parodai jis buvo pasirinkęs kelių dešimtmečių kūrinius, rinkinį pradėdamas savo diplominiiais aktoriaus Stepo Juknos ir dail. Adomo Matuliausko portretais ir baigdamas ką tik nutapytu advokato Vytauto Sviderskio portretu. Akvarelininkė R. Kmieliauskaitė parodoje buvo išstatiusi poetines improvizacijas, naturmortus “Pogimtadienio”, “Sodas”, “Priimk kaip dovaną” bei kitas akvareles.

Lietuvos televizija sukūrė dokumentinį filmą “Monsinjas”, skirtą jau emeritu tapusiam mons. Kazimierui Vasiliauskui, buvusiam Vilniaus arkikatedros rektoriui. Dokumentinio filmo trukmė – 25 minutės. Filmo “Monsinjas” scenarijaus autorė – Dalia Kutraite, režisierė – Vanda Vainoraitė, operatorius – Zigmas Gružinskas, garso režisierius – Ramojus Skiesgailas. Jame mons. K. Vasiliauskas dalijasi savo įdomaus gyvenimo išpūdziais, net ir tremtimi Sibire. Tokiose aplinkybėse jis tapo populiariausiu kunigu Lietuvoje. Vilniuje filmo “Monsinjas” premjera įvyko “Skalvijos” kino teatre. Televizijos žiūrovams jis buvo parodytas gegužės 25, sekmadienį. Televizijos filmuotojai mons. K. Vasiliauską palydėjo Romon ir Vatikane, kur popiežius Jonas Paulius II buvo pakviestas ir kitus sukurtyvinkus, kunigais įšventintus prieš pusšimtį metų. Visiems sukurtyvininkams buvo parodytas lietuviškas dokumentinis filmas “Monsinjas”, papildytas ir Romos bei Vatikano intarpais.

Laisvę atgavusi Lietuva mini tris labai svarbias sukaiktis: pirmosios lietuviškos mokyklos 600 metų, pirmosios knygos 450 metų ir Mokslių akademijos pirmtakę tapusios Lietuvių mokslo draugijos devyniasdešimtmetį. Kaune jos visos buvo prisimintos Gegužės septyntąjį, kuri laikoma spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena. Kauno kultūros rūmų bibliotekos ir knygyno salono bei XXVII knygos draugijos iniciatyva buvo surengtas minėjimas su šiomis sukaiktis skirta įdomia lietuviškų elementorių ir mokyklinių vadovėlių paroda. “Lietuvos aidu” atstovo dr. Liberto Klimkos pranešimu, parodoje buvo ir dailutis vienvietis prieškaro laikotarpio mokyklos suolas, turintis kintamo aukščio patogų atlošą ir prailgintą atramą dešiniojos rankos alkūnei. Ypač įdomūs buvo pirmosios Lietuvių mokslo draugijos išleisti vadovėliai. Dr. L. Klimka pasakoja: “Labai rūpinta išgaivinti tautinę savimonę, pažinti gimtąjį kraštą bei tradicinę kultūrą. Tikėta atsikuriantia Lietuvos valstybe, numatyta, kad jos kurtiniai akmenys bus ne tik ūkis, bet ir švietimas, mokslas, kultūra...” Ši įdomi paroda keliaus po visą Lietuvą.

Pranešimus minėjimo dalyviams padarė istorikas A. Kulikauskas – apie lietuviškosios mokyklos kelią, Lietuvos archyvų departamento direktorius B. Kaluškevičius – apie įdomius knygos istorijos šaltinius. Tada buvo pagerbti tradicinio bibliofilinės knygos konkurso nugalėtojai. Apie juos dr. L. Klimka rašo: “Pirmenybė šiemet skirta R. Adomavičiaus leidiniui apie Maironio autografus. Antrąją vietą pelnė meiškas palangišio V. Kuso kalendariorius. Dvi trečiosios premijos įteiktos D. Teišerskytei už “Meilės laiškus” autorinį leidinį bei V. Kavaliauskui už lietuviškųjų ordinaros katalogą. Gražu, kad tarp Kauno verslininkų atsiranda suprantančių kultūrinių renginių reikšmę, skiriančių dovanų konkurso nugalėtojams. Specialia premija buvo pažymėta Kėdainių M. Dauksos viešojoji biblioteka, parengusi seriją istorinės atminties leidinių apie savo žymius kraštiečius. Dar ilgai netilio šventinis šurmuly: prie puodelio šventos aptarinėti nelengvių knygų leidymų ir sklaidos rūpesčiai, ateities planai...” Knygos gerbėjų šventės dalyvius linksmino A. Šu-liokienės studentų etnografinio ansamblio rateliai.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PAPILNOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.25%	Asmeninės paskolas nuo.....7.00%
180-364 d. term. ind.2.50%	
1 metų term. indėlius2.75%	Sutarties paskolas nuo.....7.00%
2 metų term. indėlius3.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius4.25%	1 metų.....5.25%
4 metų term. indėlius4.50%	2 metų.....6.25%
5 metų term. indėlius5.25%	3 metų.....6.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.75%	4 metų.....7.00%
1 metų GIC-met. palūk.3.25%	5 metų.....7.50%
2 metų GIC-met. palūk.4.00%	Su keičiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk.4.50%	1, 2, 3 metų.....4.95%
4 metų GIC-met. palūk.4.75%	
5 metų GIC-met. palūk.5.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.50%	
Taupomąją sąskaitą.....2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neįmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamus įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas, sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku ūjų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROYAL LEPAGE

Jeit norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOWICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

RATHFORD/WEST MANSIONAS parduodamas 5 kambarių butas su 2 v. r. ir 2 v. r. v. r. Parduota tik \$79,900.

Kreiptis į
TEODORA STANULI
SĄŽINGINGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokei vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

ŠALFAS-gos šaudymo sekcijos surengtų varžybų, įvykusių 1997 m. gegužės 24 d. Giedraičio medžiotojų žūklautojų klubo šaudykloje, dalyviai

SPORTAS

Šaudymo varžybos

Gegužės 24 d. Giedraičio medžiotojų-žūklautojų klubo šaudykloje įvyko metinė standinio (Trap) šaudymo varžybos. Dalyvavo didelis skaičius šaulių. Varžybų rezultatai 16 jardų (iš 100) "A" klasė, I-ma vieta A. Šimkevičius (93), II-tra A. Svilas (92), III-čia V. Svilas (90); "B" klasė, I – R. Lukošius (82), II – E. Macijauskas (77), III – R. Prakupas (76). "Handikapas" (iš 50), I – A. Šimkevičius (45), II – V. Svilas (41), III – J. Stonkus (40). Dubletai (iš 50), I – Šimkevičius (39) po persišaudymo 14 iš 20), II – A. Svilas (39, 12 po persišaudymo), III – K. Deksnys. Čempionai (iš 200), "A" klasės – A. Svilas (170), "B" klasės E. Macijauskas (145). Geriausias naujas šaulys – E. Macijauskas. Bendras čempionas – A. Šimkevičius.

Varžybose dalyvavo šauliai iš Detroito, Port Carling, Cambridge, Toronto bei Hamiltono. Medalų įteikimo programą pradėjome su minute tylos, prisimindami buvusį ilgametį šaudymo sekcijos vadovą a.a. Balį Savicką. Šaudymo sekcija dėkoja Giedraičio klubui bei jo pirmininkui Jonui Stankui už patalpą ir šaudyklos vadovui V. Sviliui bei A. Šimkevičiui už pagalbą rengiant šias varžybas.

Šaudymo sekcijos vadovo pareigas perėmė Kazimieras Deksnys, 1257 Royal Drive, Burlington, Ontario, L7P 2G2, tel. 905 332-6006, e-mail adresas deksnys@incom.ca.

Kazimieras Deksnys, ŠALFAS-gos šaudymo sekcijos vadovas

Lietuviai beisbolininkai

Dvimešenis JAV leidžiamas žurnalas "Lithuanian Heritage" kovovo-balandžio laidoje išspausdino idomų straipsnių, parašytą Tom Gregg (Grigonis) apie beisbolo pradžią lietuvių tarpe Amerikoje.

Straipsnyje įdėta nuotrauka rodo šv. Baltramiejiaus parapijos (Waukegan, Illinois) beisbolo komandą 1916 m. Lietuvių atvažiavusių į Ameriką tarp 1865 m. ir 1914 m., vaikai ir vaikaičiai pradėjo rodytis profesionalinėse beisbolo lygose dar prieš Antrąjį pasaulinį karą. Nemažas skaičius lietuvių kilmės žaidėjų pateko į aukščiausią lygą – "Major Leagues". Šioje lygoje lietuvių mėtikai yra laimėję daugiau kaip 300 rungtynių. Lietuviai

HOMELIFE
HomeLife/Realty One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8
Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus
NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Kas naujo Europoje?

Lengvosios atletikos varžybose Jenoje Kidikas disko metime užėmė trečią vietą, nusiviesdamas jį 63,74 m. JAV lietuvis Pukštys buvo antras ieties metime – 87,12 m.

Šie Lietuvos futbolu vienuolikos žaidėjai sau duoną pelnosi užsienyje, tačiau nepriėmė tų valstybių pilietybės: R. Vainoras, G. Žutautas, V. Baltušnikas, D. Maciulevičius, A. Preikšaitis, J. Stumbrys, T. Ražanauskas, E. Jankauskas (visi Rusijoje); G. Staučė (Turkija), A. Skarbalius ir A. Suika (Danija), V. Ivanauskas (Vokietija).

Gelsenkircheno Schalke 04 klubui, laimėjus Europos futbolo taure, jį telegramomis sveikino kancleris, parlamento atstovai bei Vestfalijos sporto ministrė Ina Bružis. K. B.

Skautų veikla

V. S. Vytautas Skrinškas po operacijos sveiksta North York General (Leslie – 401) ligoninėje. Toronto skautija ir skautininkų-kių draugovės linki greitai pasveikti ir sustiprėjus įsijungti į bendrą veiklą.

Birželio 21 d. – trečioji talka darbams "Romuvoje". Gegužės 31 d. dirbo keturi tėvai, vadovaujami K. Pajaujo, prisidėjo ir Romo Kalantos sk. vyčių būrelis.

Birželio 24 d., 6.30 v.v. Lietuvių Namų sekcijoje vyks skautų-kių registracija ir "Romuvos" stovykla. Prašoma registracijos neatidėlioti, nes nuo liepos 1 reikės mokėti \$50 daugiau.

A. a. v.s. Malvina Kanišauskaitė-Jonikienė gegužės 24 d. iškeleliavo amžinybėn. Palaidota geg. 27 d. Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje. Malvina – nuo jaunystės skautė. 1928 m. įsteigė mišrią "Eimučio" draugovę Siesiuose ir jai vadovavo iki 1938 m. Lankydamasi mokytojų seminariją Panevėžyje, nuo 1931-33 m. vadovavo vyr. skautų draugovei. Už pareigą veiklą 1933 m. apdovanota ordinu "Už nuopelnus". Grįžtant rugsams, pasitraukė į vakarus. Pasibaigus karui, vėl įsijungė į skautišką veiklą. 1946 m. pakelta į paskautininkės laipsnį. 1948 m. Uchėje šventinant "Vilniaus" tunto vėliavą su kitais vadovais pasirašė aktą, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę vėliava bus parvežta į Vilnių. Atvykusi į JAV, įsijungė į skautų eiles, sutikusi eiti 1953 m. skautų skyr. vedėjos pareigas, 1961 m. vadijos sekretorė. 1964 m. išrinkta vyr. skautininkės pavaduotoja. 1965 m. "Romuvoje" buvo seserijos pastovyklės viršininkė. 1967-69 m. išrinkta seserijos vyriausia skautininke. Būdamas šiose pareigose, dalyvavo seserijos vadovių suvažiavime St. Catharines, Ont., aplankė Vokietijos, Anglijos ir visus JAV rajonus. Baigus kadenciją, reikiškai kaip aktyvi skautininkė. F.M.

Geriausias Europoje

Kai 1996 metų pavasarį Arvydas Šabonis buvo išrinktas geriausiu 1995 metų Europos krepšininku, nes jis tuo metu žaidė Amerikoje, už jį premiją priėmė Europoje žaidžiantis Artūras Karnišovas. FIBA generalinis sekretorius B. Stanokovičius jam ta progą sakė: "Galbūt ir tau kada nors įteiksi panašų apdovanojimą".

Šie žodžiai buvo labai pranašingi, nes š. m. balandžio 23 d. FIBA išrinko Artūrą Karnišovą geriausiu 1996 m. Europos krepšininku. Premija jam buvo įteikta Romoje, kur jis su savo klubu "Barcelona" dalyvavo Europos lygos baigminėsse rungtynėse. V. S.

Queen Travel International Ltd
ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje
Kelionės į visus kraštus, visomis oro linijomis
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifaxo, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –
GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS

Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT
Skambinkite arba asmeniškai susitinkite su manimi
trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. **Queen Travel** įstaigoje.
ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
248 Fairlawn Cr., Oshawa, Ont. L1J 4P9
Tel. 1-905-436-9903 Fax 1-905-436-9984
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsišvėčiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.00%
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų.....5.25%
2.75% už 1 m. term. indėlius	2 metų.....6.00%
3.75% už 2 m. term. indėlius	3 metų.....6.50%
4.25% už 3 m. term. indėlius	4 metų.....7.00%
4.50% už 4 m. term. indėlius	5 metų.....7.10%
5.25% už 5 m. term. indėlius	(fixed rate)
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., treči., ketv. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

SAMOGITA
Knygų rėškla
"SAMOGITA"
meniška įrašų knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Į Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skrysių: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitols 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Kelionės į Lietuvą 1997!
 Kainos priklauso nuo oro linijos bei kelionės trukmės. Teiraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.
 Sutvarkome išvyktimus ir parūpiname draudas
 Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais
 Skambinti **Audronei** tel. 416 255-8473,
 Faksas 416 252-8854
 Re. #02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į
RUBY REAL ESTATE LTD., Broker
 27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4
Tel. (416) 249-RUBY(7829)
Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas
 SKAMBINKITE:
Victor E. Rudinskas, Chief Broker,
 B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
 ARBA
Dr. Leona Rudinskas, Associate Broker
 Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

Perkat ar parduodat namą? Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sąžiningai patarnausiu.
Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
 E-mail: gintast@interlog.com
 Nemokamas namų įvertinimas
RE/MAX West Realty Inc., REALTOR®
 1678 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Astra Travel & Services Inc.
 1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
 Ontario, Canada, M6P 1A7
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390
LIETUVIŠKAS kelių klaidų bluras
 ♦ Patarnauja visais kelių klaidų klausimais
 ♦ Ypatingai geros kainos visomis oro linijoms
 ♦ Nebrangūs ir patikimi draudimai
 ♦ Įdomūs maršrutai Lietuvoje
 ♦ Skubūs išvyktimai
 ♦ Dokumentų vertimas
 ♦ Pačios geriausios kainos atvykstantiems iš Lietuvos
 ♦ Nemokamas bilietų pristatymas į namus
 ♦ Toronto miesto ribose keleiviams, negalintiems apsilankyti mūsų įstaigoje, patarnaujame namuose
 ♦ Dažnai skraidančių dėmesiui – 14-tas bilietas nemokamai
Rugpjūčio 9 dieną važiuokite su grupe, papigintos kainos, skrydis be nakvynės, patogus persėdimas.
Garantuojame sąžiningą patarnavimą!

Dr. DAIVA NORKIENĖ
ŠEIMOS GYDYTOJA
 Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725
 2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario M6S 4V7, Suite 205 (pirma aukšte)

Juozas (Joseph) NORKUS
 Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
 - 25 metai namų remonto patyrimas.
 - Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas.
 - Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 532-5893
 Nemokamas namų įvertinimas

Royal Travels & Tours Inc.
Į VILNIŲ – TAIP PIGIAI, KAD NEGALIME NET SKELBTI! KELIONĖS Į KITAS VIETOVES ŠIA VASARĄ
 (kainos Kanados doleriais):
 • Bostonas nuo \$199
 • Florida nuo \$149
 • Los Angeles nuo \$369
 • Vankūveris nuo \$279
 • Londonas nuo \$469
 • Roma nuo \$899
 • Australija nuo \$1,699
Taip pat turime naują kelionę laivu (7 naktys) Viduržemio jūroje (Mediterranean) iš Barcelonos arba Romos, įskaitant skrydį.
SKAMBINTI ROYAL TRAVELS & TOURS – LIVIA,
TEL. 416 237-1767
 4204B Dundas St. W., Main Floor, Etobicoke, Ontario M8X 1Y6, FAX 416 237-9191

Prisikėlimo parapijos metinėje vakarienėje balandžio 26 d. meninę programą atliko Toronto "Volungė". Dalis choristų su vadove muz. DALIA VISKONTIENE (kairėje)

SKAITYTOJAI PASISAKO

IŠEIVIJOS PARAMA

Išėjimo lietuvių parama kaip niekad jaučiama šiandien. Tai ir šelpiami našlaičiai, beglobiai vaikai ir vaikai iš asocialių šeimų, daugia- vaikės šeimos, grįžtantys į tėviškę tremtiniai. Turime būti dėkingi savo tautiečiams, taip daug padedan- tiems mumis.

Daug apie pagalbą rašoma ir išėjimo spaudoje, ko negalima pasakyti apie mūsų spaudą Lietuvoje. Tiesa, pasitaiko vienas, kitas straipsnis "Valstiečių laikraštyje", ir "Lietuvos rytu", bet tai ir viskas. Daug pagelbėti galėtų ir įvairios firmos ar organizacijos, kurios teiki- kiasi paauguti ne vieną litą įvai- riems renginiams, kaip pvz. nese- niai įvykusiai "mados fiestai", "Vo- gue 97" Vilniuje. Čia viskas dvelkia prašmatnumu ir elegancija. Tai ne- suderinama su mūsų sunkiu gyve- nimu, kai trūksta net ir sotesnio ką- snio. Galbūt ir jie supras, ko mums labiausiai dabar trūksta. Tai svarbiausia.

Audrius Mykolaitis,
Kudirkos Naumiestis

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
 1586 Bloor Street West,
 Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Prieš Lietuvių Namus)
Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDĄ.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
 Etobicoke, Ontario M9B 2L8

HAMILTON
 615 Main St. E.
 (East of Sanford)
Tel. 528-6303

Andrew W. Swan,
Manager

DUNDAS
 195 King St. West.
Tel. 627-7452

Robert G. Amm,
Manager

valdybos pirmininko pareigose lai- kinai nėra buvęs. Jis TF valdybos pirmininku buvo išrinktas po 1994 m. įvykusio metinio TF narių susi- rinkimo, tarybos posėdžio metu. Po paskutinio, šių metų gegužės 3 d. įvykusio metinio TF narių susirinki- mo, tarybos posėdžio metu *Jonas Vilgalys tapo tarybos pirmininku, o Algis Vedeckas – valdybos pirmi- ninku.*

Richmond Hill, NY

Red. pastaba. Ačiū už pastabą. Žinutė atsirado pasiskaicius netiks- lius šaltinius.

Įvairios žinios

Baltic Sea Tourism Com- mission (BTC) rūpinasi turiz- mo plėtojimu 10-tyje Baltijos jūrą apsupančių valstybių: Da- nijoje, Estijoje, Vokietijoje, Suomijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Norvegijoje, Lenkijoje, Rusijoje ir Švedijoje. Reklaminiame laik- raštelyje "Travel Weekly" bal- landžio mėn. aprašytos įdomios BTC rengiamos kelionės, duo- tas interneto adresas ([http:// www.balticsea.com](http://www.balticsea.com)). Laikraščio viršelyje atspausdinta didelė Kryžiaus kalno nuotrauka, o pusė straipsnių – apie Lietuvą.

"Frankfurter Allgemeine" 1997 m. balandžio 24 d. laidoje paskelbė žinutę, kad Antrojo pasaulinio karo metu sovietams tarnavęs KGB agentas Julius Slavinas, 72 m. amžiaus, jau ta- pęs Vokietijos piliečiu, nebus perduotas Lietuvos prokuratū- rai, kuri praėitų metų rudenį parikalavusi jo išdavimo už pa- darytus nusikaltimus, susijusius

su tautųdystė. Už tai Lietuvoje jam grėstų iki 15 m. laisvės at- ėmimo. Mirties bausmė, kuri už tokių nusikaltimus galėjo būti taikoma, neseniai prezidento Brazausko potvarkiu praradusi įstatyminę galią. J. Slavina kalti- namoji medžiaga atrasta buvu- siuose KGB archyvuose.

Lietuvos ambasada Vašing- tone pakvietė JAV-bėse gyve- nančius tautiečius dalyvauti 1997 m. gegužės 25, mirusiųjų prisiminimo dieną, Arlingtono kapinėse vykstančiose iškilmė- se, kuriose buvo prisimintas ir pagerbtas čia palaidotas JAV kariuomenės leitenantas Sa- muel J. Harris, vienas Ameri- kiekčių brigados karininkų, ko- vojusių su Lietuvos nepriklau- somybės priešiniais 1919-1920 m. Ltn. S. J. Harris žuvo 1920 m. vasario 23 d. slopinant ginkluo- tą maištą Kauno įguloje.

Po apeigų prie velionies ka- po Lietuvos gynybos atašė JAV mjr. Valdemaras Sarapinas pa- pasakojo apie šio amerikiečių karininko tarnybą bei kovas Lietuvoje, išreiškė viltį, kad šis Lietuvai brangus kapas bus tautiečių lankomas įvairiomis progomis. Ltn. S. J. Harrio at- minimas pagerbtas tylos minu- te. Kapas buvo papuoštas gėlė- mis. Atašė mjr. V. Sarapinas su žmona Vyte dalyvavo įvairiuose tos dienos renginiuose.

Lietuvos ambasados inf.

Parėmkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenu- merata, testamentiniu paliki- mu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
 20 High Park Blvd., Toronto.
Gydomas masażas ("Craniosacral Therapy")
 Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masażą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
 Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: 905 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
 1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja
ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.
 3101 Bloor Street West, Suite 308,
 Toronto, Ontario M8X 2W2
 (trys blokai į vakarus nuo Royal York)
Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
 (Orthodontist)
 2373 Bloor Street West **Telefonas**
 (Prie Jane St.) **416 763-5677**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
 B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.
 27 John St., Second Floor **Tel. 416 240-0594**
 Weston, Ontario M9N 1J4
 Lengvai pasiekiamas
 autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeiminio stoties.
 (arti Lawrence ir Weston Rd.)

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 2 Jane Street, Suite 500
 (Bloor ir Jane gatvių kampas)
 Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. 416 762-7393
Fax 416 762-0231

CMD INSURANCE SERVICES INC.
Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį – dėl visų komercinių draudų.
 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.
Nekilnojamo turto įkainojimas – mortgicijų, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334
DRESHER Appraisal Ltd.
Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334
DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
 V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
 Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
 * GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
 * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
 2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

– Birželio 1, sekmadienį, pakrikštyta Raimundo ir Ramonos (Vaičiūnaitės) Valadkų dukrelė Laura-Teklė.

– Birželio 7, šeštadienį, susituokė Jūratė Gaizutytė su Paul G. Barry.

– Tuoktis ruošiasi: Saulius Valadka su Daina Gurklyte.

– Anapilio vaikų choro "Angeliukai" tėvų komitetas rengia antrąją vaikų dainavimo stovyklą, kuri bus Anapilio sodyboje rugpjūčio 25-29 dienomis. Stovyklai vadovaus Nijolė Benotienė.

– Mišios birželio 15, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Vincentą Staškevičių (XLIII mirties metinės), 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Agutę ir Emilį Ermanus.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, birželio 8 d. popietėje dalyvavo 200 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Olga ir Alvydas Galinaičiai iš Tauragės; Donata Aleneikienė iš Klaipėdos; Birutė Gutauskienė, Antanas, Zita, Mantas Urbonai iš Kauno; Vytautas ir Angelė Staškus iš Klivlando, OH. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos vicepirms, Teodoras Stanulis.

– Birželio 15 – Tėvo diena. Ta proga LN moterų būrelis įteikė tėvams po gėlytę ir pavaišius.

– Liepos 6, sekmadienį, "Boyd Conservation" parke įvyks Lietuvių Namų vyrų būrelio ir "Atžalyno" gegužinė. Programoje – muzika, dainos, šokiai, sportas ir turtinga loterija. Veiks bufetas. Autobusas išvyks nuo LN ir "Vilniaus" rūmų 12.45 v.p.p. Kelionė nemokama; reikia tik užsiregistruoti LN raštiniėje. Tel. 416 532-3311.

– Primename "Lokio" svetainės lankytojus, kad naudotųsi pasiūlymų bei pagėdavimų dėžute. Nauji sumanymai visada pagyvina veiklą.

– Nauji LN nariai – Regina ir Aleksandras Masioniai.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tieiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON M6P 1A6.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoj: \$200 – J. V. Margis; \$100 – E. Azubalienė, dr. M. Ramūnienė; \$50 – A. Z. Stančik; \$25 – E. Girėnienė.

Nekalt. Prad. M. Marijos seserų įsikūrimui Kaune aukoj: \$1,000 – Anapilio parapijos Katalikių moterų draugijos skyrius.

A. a. Juozo Lukoševičiaus atminimui Kovai su vėžio liga Lietuvoje aukoj: \$25 – A. Klemkienė; pažyčės Kristinutės – epileptikės vaistams: \$100 – N.N. KSVLL valdyba

Rengiant informaciją apie naujuosius Lietuvos vyskupus ir naująją Šiaulių vyskupiją įsivėlė klaida: naujoji vyskupija yra ne šeštoji, o septintoji. Dabar Lietuvoje yra šios vyskupijos: Vilniaus, Kaišiadorių, Panevėžio, Kauno, Vilkaviškio, Telšių ir Šiaulių. Turimomis žiniomis, buvo ir kitų projektų. Kai kurie dvasininkai siūlė steigti daugiau vyskupijų, keisti dabartines vyskupijų ribas, bet Lietuvos vyskupų konferencija tokiom reformom nepritarė.

ANAPILIO KNYGYNĖ gauta Walt Disney serijos knygų vaikams: "Liūtas karalius", "Miegąnčioji gražuolė", "101 Dalmatinas" ir kitų.

Pirmąją Komuniją priėmė 1997 m. birželio 1 d. Lietuvos kankinių šventovėje. Iš k. i. d. pirmoje eilėje: Virginija Pečiulytė, Onutė Kuliešūtė, Mantas Stasiulevičius, Asta Raginskaitė, Viktorija Pečiulytė; antroje eilėje: Artūras Ramanauskas, Karolis Fentum, Aleksandras Fentum, Corey Horner, Dariusz Paznėkas, Vytautas Vilutis. Su jais stovi iškilmės vadovas parapijos klebonas prel. J. Staškevičius.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, birželio 8, Rūta Melnikienė smuikavo 10.15 v.r. Mišių metu.

– Susituokė Audra August ir Damon Groh.

– Sibirinių trėmimų minėjimas šventovėje bus ši sekmadienį, birželio 15, per 11.30 v.r. Mišias.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija išvartotų drabužių ir daiktų išpardavime gautų lėšų paskyrė \$2,000 Lietuvos kalinių globos draugijai, vienintelei, kuri globoja nepilnamečius jaunuolius, išėjusius iš kalėjimų; \$1,500 Rumbonių parapijos našlaičių namų statybai, \$500 asociacijų šeimų vaikams.

– Mezgamui siūlus ir naujagimiams drabužėlius parapijos labdaros sekcija prašo atnešti ir įmesti į dėžę, kuri stovi šventovės prieangyje.

– Visoms vasaros stovykloms "Kretingos" stovyklavietėje, Wasagoje, registracijos lapus galima gauti parapijos raštiniėje.

– Mišios birželio 15, sekmadienį: 8.15 v.r. už a.a. Joną Migliną; 9.15 v.r. už a.a. Juozą Ražauską; 10.15 v.r. už a.a. Janiną ir Mamertą Duliūnus, a.a. Edvardą Butkų (1 metinės), a.a. Juozą Venslovaitį; 11.30 v.r. už Sibire mirusius tremtinius, žuvusius partizanus ir visus kentėjusius ir žuvusius lietuvius.

Kanados lietuvių muziejaus-archyvo išlaikymui Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas aukojė \$2,000. Labai dėkojame, kad padedate telkti ir išsaugoti mūsų visų istorijos dokumentaciją. **Vedėja**

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnioji lituanistinai kursai dėkoja už finansinę paramą. Aukoj: \$1,500 – Prisikėlimo parapija ir \$100 – KLB Toronto apylinkės valdyba.

Vaikų dienos centrams Kaune aukoj: \$100 – Pirmąją Komuniją Lietuvos kankinių šventovėje priėmusių vaikų tėvai; \$50 – P. E. Ališauskai.

Kamerinės muzikos vakaras praeitą sekmadienį, birželio 8, Prisikėlimo parapijos salėje parodė dar vieną, gal kiek ir retesnį, mūsų kultūrinio gyvenimo atspindį. Programą atliko Vilniaus muzikos akademijos auklėtiniai ir Kanadoje užaugusios muzikinės pajėgos. Koncerto pasiklausyti prisirinko pilna didžioji salė. Po koncerto jo rengėjai svečius vaišino kava ir pyragais. Gautas pelnas skiriamas Lietuvos našlaičių šalpai ir Toronto Prisikėlimo parapijos perkėlimo vajui. **DI.**

Kanados urbanistikos institucijos palaiko glaudžius ryšius su urbanistikos institutu Vilniuje ir talkina jo darbuotojams. Kanadiečių pakviesti į Kanadą iš Vilniaus yra atvykę du pareigūnai: seimo kancleris Jurgis Razma ir Vilniaus savivaldybės turizmo skyriaus vedėjas dr. Kęstutis Ambrozaitis. Jėdu studijuoja Kanados patirtį miestų tvarkymo srityje, kad galėtų ją pasinaudoti Lietuvoje. Šalia tiesioginio savo išpareigojimo jėdu aplankė ir lietuvių įstaigas, domėjosi jų darbu. Anapilyje jėdu, lydimi prof. Romo Vašto, lankėsi birželio 8, sekmadienį, dalyvavo pamaldose, aplankė Kanados lietuvių muziejų, kapines, "Tėviškės žiburių" ir kleboniją. Kelionė atgal į Lietuvą – birželio 15 d.

Naujai išrinkta Kanados Lietuvių fondo taryba, susirinkusi pirmam posėdžiui gegužės 27 d. Pirmoje eilėje (iš k.): B. Saplys, P. Kuras, tarybos pirmininkė G. Ignaitytė, tarybos sekretorė J. Adamonytė, kun. V. Volertas, N. Liačienė; antroje eilėje: valdybos sekretorius L. Zubrickas, J. Krištolaitis, A. Vaičiūnas, A. Kaminskis, R. Sriubiškis; trečioje eilėje: A. Juozapavičius, E. Čuplinskas, valdybos pirmininkas V. Piečaitis, išdininkas dr. A. Pabedinskas, vicepirmininkas A. Nausėdas. **Nuotr. K. Deksnio**

"Vyčio" sporto klubo metinis susirinkimas įvyko 1997 m. birželio 26, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Lietuvių Namų III aukšto salėje. Dalyvavimas būtinas.

Valdyba

Lietuviškos knygos 450 m. sukakties minėjimas, rengiamas KLB Toronto apylinkės valdybos sudaryto specialaus komiteto, įvyks lapkričio 30, sekmadienį. Rengėjai iš anksto kviečia visus tautiečius-ties tame minėjime dalyvauti. Vieti, laikas ir programa bus skelbiama vėliau. **Inf.**

KLB Toronto apylinkės visuotinis susirinkimas įvyko š. m. gegužės 21 d. Toronto Lietuvių Namuose. Dalyvavo 30 žmonių. Pirmininkavo Joana Kuraitė-Lasienė, sekretoriavo Liucija Našlėnienė. Toronto apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja užsimokėjusiems solidarumo mokestį ir už aukas. Valdyba ypatingai dėkoja lietuvių kredito kooperatyvui "Parama" už \$1,500 auką.

"Tėviškės žiburių" redakcija pasiekė Stasės Pabirienės (73 Raymond Ave., Toronto, Ont. M6S 2B1) pranešimas, kviečiantis visus neseniai Kanadon atvykusius tautiečius į susirinkimą, kuris įvyks birželio 27 d., 7 v.v. Prisikėlimo parapijos patalpose. Bus renkamas "Naujakurių centras". Pranešime rašoma: "Neišsiskaidykime po plačiąją Kanadą be pėdsakų. Laikykimės visi kartu vienybėje. Tai padės nugalėti lengviau iškilius visus sunkumus". Daugiau informacijų teikia Regina, tel. 416 536-4742 arba Stasė, tel. 416 762-5419.

Toronto Maironio mokyklos aštunto skyriaus ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų abiturientų iškilmingos išleistuvės ir pokylis įvyko birželio 6 d. Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje. Dalyvavo Lietuvos generolinis konsulas Haris Lapas, KLB pirmininkas A. Vaičiūnas ir gausus būrys mokytojų, tėvelių bei senelių, susirinkusių pagerbti abiturientus. Pažymėjimų ir premijų įteikimas, atsisveikinimo kalbos, vakariėnė, meninė programa bei kavutė vyko nuo 6.30 v.v. iki 9 val. (Plačiau kt. nr.).

Toronto miestas bendradarbiaus su trimis Baltijos valstybių sostinėmis. "Twinning" programos sutartis galios iki 1999 m. balandžio mėn. Torontas siųs patarėjus į Vilnių, Rygą ir Taliną padėti savivaldybėse pradėdant vykdyti ekonominės plėtros tyrimo, miestų planavimo tvarkos programas. Miesto tarybos narys (Ward 2) Chris Korwin-Kuczynski ieško savanorių, galinčių dalyvauti vietiniuose komitetuose, kurių tikslas būtų padėti palaikyti ryšius su sostinėmis. Norintys prašomi skambinti 416 392-0202.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti **Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).**

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvui reikalingas tarnautojas-ja,

raštiniėje dirbt nepilną laiką (part time). Turi mokėti žodžių ir raštu anglų ir lietuvių kalbas.

Prašymus, kartu su darbo patirties ir išsilavinimo santrauka, siųsti iki **1997 m. birželio 25 d.** kooperatyvo vedėjai adresu:

Resurrection Parish (Toronto) Credit Union Ltd., 999 College Street, Toronto, Ont., M6H 1A8, Canada

Vilija Valiūskienė,

diplomuota pianistė-pedagogė, priima mokinius nuo 4 m. amžiaus fortepijono, dainavimo, teorijos pamokoms. Taip pat ruošia konservatorijos egzaminams. Moko visomis savaitės dienomis, gali atvažiuoti į mokinio namus.

Tel. 416 531-1906

Adresas: 12 Bartlett Ave (Bloor ir Dufferin), Toronto, Ont. M6H 3E6. **Fax 531-1906**

LABDAROS KAZINO

1573 Bloor St. West (Bloor - Dundas West)

Programoje: laimės ratas, kortų žaidimai (Blackjack, Hold'Em Poker),

Birželio 11, trečiadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r. Birželio 12, ketvirtadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r. Birželio 13, penktadienį, 12 v.p.p. iki 4 v.r.

PELNAS – Toronto Lietuvių namams. Dėl stalų rezervacijos skambinti tel. 416 532-8217

Valdo – CASINO FLAMINGO

Leidimo nr. P972395

Raseiniškiams

Raseinių 1944 metų laidos abiturientai kviečiami į susitikimą Raseiniuose 1997 metų **liepos 26 d.**, šeštadienį, ne liepos 2, kaip "TZ" 20 nr. išspausdinta.

"Aukuras", Hamiltono lietuvių teatras, vadovaujamas aktorės režisierės Elenos Dauguvietės-Kudabienės, praeitą sekmadienį, birželio 8, Toronto Lietuvių Namuose vaidino Vyt. Alanto 3 veiksmų komediją "Šiapus už dangos". Vaidinimo pasiūlė susirinko apie pusantro šimto lietuviško teatro gerbėjų, kurie nebuvo nuvilti – žiūrovai išsinešė gražius įspūdžius apie gerai savo vaidmenis atlikusius aktorius. Vaidino: A. Kynas, M. Kalvaitienė, E. Kudabienė, V. Štuitys, J. Kisielaitienė, V. Taseckas, A. Žilvytė. Vaidinimui pasibaigus, aukuriečius pasveikino ir gėlių jiems įteikė "Aitvoro" vadovė akt. rež. A. Dargytė-Byszkievicius ir A. Karosaitė. "Aukuras" su šia komedija vyks vasarą į Lietuvą, kur gastroles pradės Šiauliuose. "Aukuro" administratorė – Regina Choromanskytė. S.

ATLIEKU stalias, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti **Algii tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.**

Metinė **"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ"** prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

J. Razma, Lietuvos respublikos seimo kancleris, Kanados urbanistikos instituto kvietimu gegužės 31 – birželio 15 lankėsi Kanadoje ir ta proga birželio 3 d. padarė Toronto lietuviams pranešimą, surengtą Tėvynės sėgos Toronto židinio, vad. dr. M. Uleckienės.

Pastaroji ir pradėjo gana gausų tautiečių suėjimą nedideliame Tėvo Bernardino kambaryje. Prisikėlimo parapijos patalpose. Svečias savo ilgokoje kalboje vaizdžiai paryškino kai kurias Lietuvos gyvenimo problemas, nušvietė dabartinės valdžios užmojus, atsakinėjo į gausius dalyvių klausimus. Iš kai kurių atsakymų susidarė įspūdis, kad Lietuvoje yra dar pakankamai taisytių, nelengvai įveikiamų problemų, kurių užuomazgų reikėtų ieškoti sovietmečio sanklodose.

Susirinkimas baigtas vaišėmis ir po pranešimo kylančių minčių pasidalinimu. S.

PARDUODU LAIVĄ, 14 pėdų ilgio su 40 arklio jėgos motoru geroje būklėje, su laivo priekaba. Susidomėjusius prašoma skambinti Jonui 416 766-8321.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė 1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių Namų) Priima pacientus pagal sustarimą **Tel. 416 532-7115** **Susitarus prima pacientus ir vakarais**

MONTREALQUE

KLK moterų draugijos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyko birželio 1 d. sešelių namuose. Po skyriaus einamųjų reikalų aptarimo Regina Piečaitienė kalbėjo apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje. Ji, trejus metus ten dirbusi steigdama kredito unijas, daugiau ir kalbėjo apie savo darbą nuo pat nuvykimo į Lietuvą. Tarp kitko aiškiai matyti, kad dabartinė lietuvių galvosena yra kitokia negu mūsų. Bet prie to galima prisprasti ir su tuo susigyventi. Džiaugėsi suradusi daug nuosirdžių draugų, kurie moraliai padėjo pergyventi nesėkmes. Apskritai, gyvenimas eina gėryn. Tą patį patvirtino susirinkime dalyvavęs Vytautas Gruodis, kuris dabar dirba Lietuvoje su užsienio investicijomis. Po to buvo atsakinėjama į įvairius klausimus. Susirinkimas baigtas vaišėmis.

Eimuntė Nekrošiaus režisuotam A. Čechovo vaidinimui "Trys seserys" Montrealio "Gazette"

teatro kritikas Pat Donnelly paskyrė visą laikraščio puslapio ketvirtį. Atpasakojęs trumpai turinį, režisieriaus darbą vertina teigiamai. Kai ką randa ir abejotina – aktorių begalinis judėjimas, šokinėjimas priemena trijų arenų cirką. Vaidinimas vyksta lietuvių kalba, o užrašai – anglų, todėl keturių valandų vaidinimas ne lietuviams reikalauja daug kantrybės. Po pertraukos dalis žiūrovų nebeįėjo. Todėl likę susimetė į pirmąsias vietas ir sekė vaidinimą toliau. Pabaigoje publika entuziastiškai sustojusi plojo. KLB Montrealio apylinkė užkulisėje artistus pagerbė gėlių krepšiu. Kai kurie lietuviai ir net svetimtaučiai stebėjosi, kodėl nebuvo pasirinkta lietuvių dramaturgo vaidinimas.

Petras ir Arvydas Paulauskai atidarė restoraną "Caprice", 5001 Queen Mary Rd., Montreal, Que., H3W 1X4, tel. 731-3975, prie Snowdon metro stoties. Kun. Juozas Aranauskas, SJ, atidarymo dieną restoraną pašventino. B. S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė 3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B. PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.) darbininkų. Tiltą užbaigus, 400 keltų operatorių liko be darbų, tačiau trečdalis išėjo į ankstyvą pensiją, dar trečdalis įsidarbino tilto priežiūroje, likusiems duotas apmokymas kitose srityse.

Manoma, kad susisiekimo pramonė sutaupys apie \$10 mln., nes sunkvežimiams nereikės laukti keltų. Taip pat tikimasi, kad PEI saloje 25% padidės turistų skaičius dėl patogesnio pervažiavimo. Užtrunka 12 minučių, vietoje 45 min. keltų, kainuos tarp \$30 ir \$40 vienam automobiliui. Tiltą statyba ilgai buvo atidėliota, nes priešinosi žvejybos pramonė.

Ontario provincijos transporto ministeris Al Palladini siūlo Šiaurės Amerikos griežiausius automobilių vairuotojų blaivumo ir sunkvežimžių saugumo įstatymus. Baudos už vairavimą girtiems bus sustiprintos – atimami leidimai 2-3 metams už antrą nusižengimą, 3 metams ar net visam amžiui – už trečią.

Dabar keturis kartus teisiams praranda leidimą trejms mėnesiams.

CANDLELIGHT CATERING Gaminamas maistas pokyliams, vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms ir pusryčiams. Parūpinam gėles. Skambinti tel. 416 622-9753 **Joana Bubulienė.**

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kurioju laiku tel. 416 503-1697.

KOMPIUTERIŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. Pentium/c686-200, 512 k, 16 greičių multimedia, 33.6 data/faksas/garsas modemas, 1 mėnesio nemokamas Internetas, SVGA 14" monitorius, Windows 95 ir Microsoft Office įrašytos, pristatymas ir prijungimas. Neįtikėtina žema kaina – \$1395. Tel. 416 769-4951.

NEMOKAMAS APMOKYMAS

Ar gaunate nedarbo pašalpą? Ar gavote ją paskutinių 3 metų laikotarpyje?

Jei taip, galite nemokamai lankyti kursus. **Šiuo metu veikia:**

✓ "Novell Network Administrator"
✓ Kompiuterių technologijos pagrindai
✓ Knygvedyba

Skambinti: 905 890-5888

Lore Associates Inc.

(Kursai vyksta Mississaugoje)

REIKALINGA namų šeimininkė, kuri globotų 2 vaikus, gyventų kartu 6 d. per savaitę. Geras atlyginimas. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 905 770-4337.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius stalias, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE ETOBICOKE ir **MISSISSAUGOJE**